

Ensamföretagarnas användning av digitala ekonomistyrningssystem

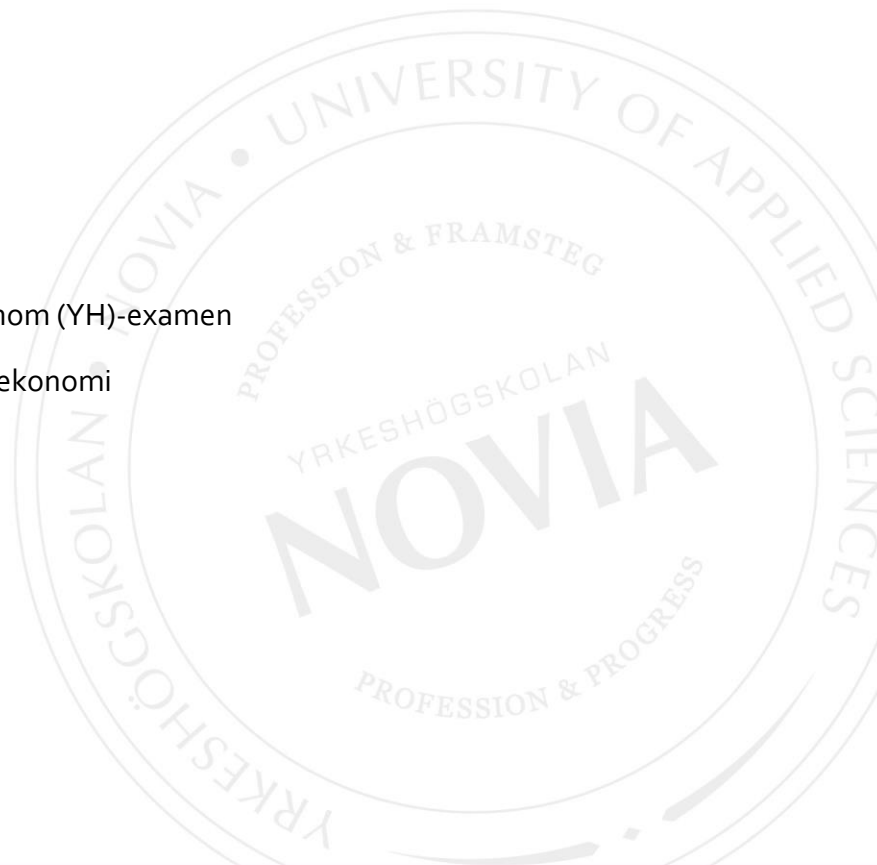
Fördelar och nackdelar samt processen vid ibrukttagandet av ett digitalt ekonomistyrningssystem

Sonja Ylinen

Examensarbete för tradenom (YH)-examen

Utbildningen för företagsekonomi

Åbo 2021

EXAMENSARBETE

Författare: Sonja Ylinen

Utbildning och ort: Företagsekonomi, Åbo

Inriktningsalternativ/Fördjupning: Redovisning

Handledare: Timo Kerke

Titel: Ensamföretagarnas användning av digitala ekonomistyrningssystem: Fördelar och nackdelar samt processen vid ibruktagandet av ett digitalt ekonomistyrningssystem

Datum 23.3.2021 Sidantal 37

Bilagor 4

Abstrakt

Digitala ekonomistyrningssystem är en del av den moderna ekonomiförvaltningen. De minskar på ett företags bokföringskostnader, sparar på arbetstiden, erbjuder aktuell information om företagets ekonomiska situation med mera. Trots den digitala ekonomiförvaltningens nackdelar kommunicerar många företagare med bokföringsbyrån fortfarande traditionellt genom pappersverifikat. Syftet med detta examensarbete är att undersöka om digitala ekonomistyrningssystem är ett bra alternativ för ensamföretagarnas ekonomiförvaltning samt att göra den digitala ekonomiförvaltningen till ett mer lockande alternativ genom att bygga upp en processbeskrivning som beskriver hur ibruktagandet av ett digitalt ekonomistyrningssystem går till.

I teoridelen av detta examensarbete behandlas ekonomiförvaltning allmänt, ensamföretagarnas ekonomiförvaltning samt digitala ekonomistyrningssystem. Den empiriska delen består av en enkätundersökning och tre intervjuer. I enkätundersökningen undersöktes ensamföretagare som är bosatta i Egentliga Finland och har i bruk ett digitalt ekonomistyrningssystem. Tre experter inom digital ekonomiförvaltning intervjuades.

Resultaten visar att digitala ekonomistyrningssystem underlättar ensamföretagarnas vardag och är därmed ett bra alternativ till ensamföretagarnas ekonomiförvaltning oberoende av sådana bakgrundsvariabler som omsättning eller bransch. Utifrån intervjuerna gjordes en detaljerad processbeskrivning som beskriver steg för steg hur ibruktagandet av digitala ekonomistyrningssystem går till.

Språk: svenska

Nyckelord: ekonomistyrningssystem, ekonomiförvaltning, digitalisering, ibruktagande

OPINNÄYTETYÖ

Tekijä: Sonja Ylinen

Koulutus ja paikkakunta: Liiketalous, Turku

Suuntautumisvaihtoehto/Syventävät opinnot: Laskentatoimi

Ohjaaja(t): Timo Kerke

Nimike: Yksinyrittäjien digitaalisten taloushallinto-ohjelmien käyttö: Hyödyt ja haitat sekä digitaalisen taloushallinto-ohjelman käyttöönottoprosessi

Päivämäärä 23.3.2021 Sivumäärä 37

Liitteet 4

Tiivistelmä

Digitaaliset taloushallinto-ohjelmat ovat osa nykypäivän taloushallintoa. Ne muun muassa pienentävät yrityksen kirjanpitokuluja, säästävät työaika ja tarjoavat ajankohtaista tietoa yrityksen taloudellisesta tilasta. Huolimatta digitaalisen taloushallinnon hyödyistä monet yrittäjät kommunikoivat vielä nykypäivänäkin tilitoimistojen ja kirjanpitäjien kanssa perinteisesti paperitosittein. Opinnäytetyön tarkoituksena muodostui tutkia, ovatko digitaaliset taloushallinto-ohjelmat hyvä vaihtoehto yksinyrittäjien taloushallinnolle sekä tutustuttaa yksinyrittäjät digitaaliseen taloushallintoon tekemällä prosessikuvaus taloushallinto-ohjelmien käyttöönotosta.

Opinnäytetyön teoriaosuudessa käsitellään taloushallintoa yleisesti, yksinyrittäjien taloushallintoa sekä digitaalisia taloushallinto-ohjelmia. Empiirinen osa koostuu kyselytutkimuksesta ja kolmesta haastattelusta. Kyselytutkimus kohdistui varsinaissuomalaisiin yksinyrittäjiin, joilla on käytössä jokin digitaalinen taloushallinto-ohjelma. Haastatteluissa haastateltiin kolmea digitaalisen taloushallinnon ammattilaista.

Tutkimuksen tulokset osoittavat, että digitaaliset taloushallinto-ohjelmat helpottavat yksinyrittäjien arkea ja ovat hyvä vaihtoehto yksinyrittäjien taloushallinnolle yrittäjän taustatekijöistä riippumatta. Haastattelujen tulosten perusteella pystyttiin muodostamaan yksityiskohtainen prosessikuvaus, joka kuvaa, miten digitaalisten taloushallinto-ohjelmien käyttöönotto tapahtuu vaihe vaiheelta.

Kieli: ruotsi

Avainsanat: taloushallintojärjestelmä, taloushallinto, digitalisaatio, käyttöönotto

BACHELOR'S THESIS

Author: Sonja Ylinen

Degree Programme: Business Administration, Turku

Specialization: Accounting

Supervisor(s): Timo Kerke

Title: Self-employed Entrepreneurs and Accounting Software: Advantages, Disadvantages and the Process of Implementing an Accounting Software

Date 23.3.2021 Number of pages 37

Appendices 4

Abstract

Accounting software is a part of the modern financial management. They, for example, minimize accounting costs of companies, save working time and give up-to-date information about a company's economy. Despite the advantages of digital financial management many entrepreneurs still communicate with their accountants in a traditional way by using paper receipts and documents. The aim of this thesis is, therefore, to examine if accounting software is a good alternative for the financial management of self-employed entrepreneurs and to build a process that describes how a self-employed entrepreneur implements an accounting software.

Theory about financial management in general and financial management of self-employed entrepreneurs as well as accounting software is presented in the theoretical part of this thesis. The empirical part consists of the execution of one questionnaire and three interviews. The questionnaire is directed to self-employed entrepreneurs that live in Southwest Finland and use an accounting software. Three professionals in digital financial management were interviewed.

The results of the research show that accounting software facilitates the everyday life of entrepreneurs and is, therefore, a good alternative to the financial management of self-employed entrepreneurs. A process that describes how a self-employed entrepreneur implements an accounting software was up based on interviews executed in the empirical part of this thesis.

Language: Swedish

Key words: accounting software, financial management, digitalization, implementation

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	1
1.1	Syfte, forskningsfrågor och avgränsningar	1
1.2	Examensarbetets uppbyggnad.....	2
1.3	Metod	3
2	Ett företags ekonomiförvaltning	3
2.1	Ekonomiförvaltningens processer	4
2.2	Outsourcing av ekonomiförvaltning	6
2.2.1	Bokföringsbyråernas tjänster	6
2.2.2	Outsourcingsalternativ	7
2.3	Ensamföretagarnas ekonomiförvaltning	7
2.3.1	Ensamföretagarnas bokföring	8
3	Digital ekonomiförvaltning	9
3.1	Varför digital ekonomiförvaltning?.....	10
3.2	Ekonomistyrningssystem.....	12
3.2.1	Enterprise Resource Planning-system	13
3.2.2	Kommunikationen mellan en bokföringsbyrå och ett kundföretag med ett ekonomistyrningssystem	14
3.2.3	Val av ekonomistyrningssystem	14
3.3	Ekonomistyrningssystem som molntjänster.....	17
3.3.1	De tre tjänstemodellerna av molntjänster	18
3.3.2	Användning av ekonomistyrningssystem på molnet	18
3.3.3	Fördelar och nackdelar med molntjänster	19
3.3.4	Hosting-tjänster: det traditionella alternativet till molntjänster.....	19
3.4	Lagstiftning, förordningar och myndigheters anvisningar inom digital ekonomiförvaltning.....	20
4	Forskningsmetod.....	21
4.1	Genomförande av en enkätundersökning	21
4.2	Genomförande av en intervju	22
5	Empiri	22
5.1	Undersökning om ensamföretagarnas användning av digitala ekonomistyrningssystem.....	23
5.1.1	Enkätundersökning	23
5.1.2	Intervju med Respondent X.....	27
5.2	Utförande av intervjuerna för processbeskrivningen: Hur tar en ensamföretagare i bruk ett digitalt ekonomistyrningssystem?.....	28
5.2.1	Intervju med Respondent Y.....	28
5.2.2	Intervju med Respondent Z.....	29

6	Analys.....	30
6.1	Analys av enkätundersökningen och intervjun med Respondent X.....	30
6.1.1	Analys av enkätundersökningen	30
6.1.2	Analys av intervjun med Respondent X.....	32
6.2	Analys av intervjuerna med Respondent Y och Respondent Z samt skapandet av en ibruktagandeprocess	32
7	Slutsatser	34
8	Kritisk granskning.....	35
9	Avslutning	36
10	Litteraturförteckning	38

1 Inledning

Intresset för digitalisering inom ekonomiförvaltning i en kurs i integrerade ekonomisystem avgjorde mitt val att skriva examensarbete om ämnet. Att byta till digital ekonomiförvaltning medför flera fördelar i företagens vardag. Digital ekonomiförvaltning minskar på bokföringskostnader, sparar resurser och arbetstid, förebygger mänskliga fel i bokföringen samt ger uppdaterad information om företagets ekonomiska situation. (Visma Suunta, u.d.) Dessutom intresserar speciellt ensamföretagarnas ekonomiförvaltning mig. Jag känner ett par ensamföretagare och har haft möjlighet att följa deras verksamhet på nära håll. Alla ensamföretagare jag känner har dock inte i bruk något elektroniskt ekonomistyrningssystem utan kommunikationen med bokföringsbyrån sker genom pappersverifikat. Enligt Visma Fivaldis marknadsundersökning år 2019 har till och med 33 procent av företag fortfarande i bruk traditionell ekonomiförvaltning trots den digitala ekonomistyrningens fördelar (Iivonen, 2020). Jag kommer därför att undersöka ensamföretagarnas användning av digitala ekonomistyrningssystem och reda ut om digital ekonomiförvaltning är ett bra alternativ för ensamföretagare i dagens läge.

I detta examensarbete undersöks ensamföretagarnas upplevelser av användning av digitala ekonomistyrningssystem. Dessutom görs en processbeskrivning om hur en ensamföretagare tar i bruk ett digitalt ekonomistyrningssystem för att belysa hur ibruktagandeprocessen går till.

1.1 Syfte, forskningsfrågor och avgränsningar

Detta examensarbete består av två delar. Den första delen av examensarbetet är en undersökning om ensamföretagarnas användning av digitala ekonomistyrningssystem. Den andra delen är en processbeskrivning om hur ensamföretagare tar i bruk ett digitalt ekonomistyrningssystem. Examensarbetets syfte är att reda ut om digitala ekonomistyrningssystem är ett bra alternativ för ensamföretagarnas ekonomiförvaltning samt att förtydliga ibruktagandeprocessen för ensamföretagare genom att bygga upp en processbeskrivning. Ensamföretagarnas upplevelser kommer att undersökas och experter inom digital ekonomiförvaltning kommer att intervjuas: Är det lönsamt för en liten verksamhet att sköta ekonomiförvaltningen digitalt? Eller är traditionell ekonomiförvaltning där ekonomiförvaltningen sköts på papper ett bättre alternativ? Kan en ensamföretagare ta i bruk ett ekonomistyrningssystem oberoende av branschen eller affärsverksamhetens storlek? Forskningsfrågorna i detta examensarbete är följande:

- 1) Är digitala ekonomistyrningssystem ett bra alternativ för ensamföretagarnas ekonomiförvaltning?
- 2) Vilka bakgrundsfaktorer påverkar ensamföretagarnas val att ta i bruk ett digitalt ekonomistyrningssystem?

Processbeskrivningen vid ibrukttagandet byggs upp genom att

- 3) förklara vilka steg som hör till denna process samt
- 4) förklara vad som behöver göras i varje steg och i vilken tidsordning, vem som har ansvar för dessa steg samt vad ensamföretagarens ansvar är i processen.

Arbetet avgränsas till ensamföretagare i Egentliga Finland. Företagsformen får vara vilken som helst, till exempel aktiebolag eller enskild näringsidkare, men endast enmansföretagare kommer att inkluderas i undersökningen. Till och med intervjuerna med ekonomiförvaltningens experter utförs med fokus på ensamföretagarnas erfarenheter.

1.2 Examensarbetets uppbyggnad

Detta examensarbete börjar med en introduktion där bakgrunden till examensarbetet presenteras. Även examensarbetets syfte och forskningsfrågor anges i det första kapitlet.

Kapitel två och tre utgör den teoretiska delen av arbetet. I kapitel två går man igenom teori om ekonomiförvaltning allmänt och från ensamföretagarnas synpunkt. Kapitel tre behandlar teori om digitala ekonomistyrningssystem, ERP-system, molntjänster och lagstiftning inom digital ekonomiförvaltning.

I kapitel fyra fördjupas i forskningsmetodik, till exempel hur enkätundersökningar och intervjuer utförs. Kapitel fem är den empiriska delen där undersökningarna utförs. Även undersökningarnas resultat presenteras i kapitel fem.

Forskningsresultatet kommer att analyseras och tolkas i kapitel sex där det kommer mera ingående reflektioner kring vad resultatet innebär i praktiken. Slutsatser dras i kapitel sju på basen av resultatredovisningen och analyskapitlet.

Kapitel åtta är den kritiska granskningen där forskningen granskas kritiskt och forskningens reliabilitet och validitet bedöms. Slutligen kommer en allmän diskussion om examensarbetet och examensarbetets resultat i kapitel nio.

1.3 Metod

Både den kvantitativa och den kvalitativa metoden kommer att tillämpas i den empiriska delen av detta examensarbete. Det är kännetecknande för den kvantitativa metoden att forskningen innehåller statistiska metoder och mätningar vid datainsamlingen. Forskningsobjekt vid kvantitativ forskning är ofta observerbara, mätbara fenomen i den materiella verkligheten medan kvalitativa forskningsmetoder forskar människors upplevelser, erfarenheter och åsikter. En kvantitativ forskning syftar på att utreda till exempel mängd, frekvens, samband mellan variabler samt orsak och verkan. Syftet med en kvalitativ forskning är att beskriva, tolka och förstå ett fenomen genom exempelvis kvalitativa intervjuer och tolkande analyser. (Patel & Davidson, 2019, ss. 51, 52, 57)

Den kvantitativa metoden kommer att tillämpas i form av en enkätundersökning när ensamföretagarnas erfarenheter av användning av digitala ekonomistyrningssystem undersöks. Även den kvalitativa metoden kommer att tillämpas både i undersökningen om ensamföretagarnas användning av digital ekonomiförvaltning och i processbeskrivningen. Experter inom digital ekonomiförvaltning kommer att intervjuas för att få ett övergripande och tillförlitligt resultat.

2 Ett företags ekonomiförvaltning

Ett företags ekonomiförvaltning innehåller flera uppgifter som är väsentliga för den operativa verksamheten. Till exempel bokföring, reskontrahantering, fakturering, löneräkning, hantering av rese- och kostnadsfakturor, myndighetsdeklarationer och rapportering hör till ekonomiförvaltningens uppgifter. (Helanto, Kaisaniemi, Koskinen, Kuntola, & Siivola, 2013, s. 12) Trots att ekonomiförvaltning har en långt lagstadgad natur, har olika företag annorlunda behov av ekonomiförvaltning. Detta beror till exempel på företagets storlek och bransch. Stora koncerner som har internationell affärsverksamhet har ofta stränga krav på sin ekonomiförvaltning medan mindre företag har enklare behov. Ekonomiförvaltningens processer skiljer sig åt på olika branscher, och därför ser ekonomiförvaltningen annorlunda ut beroende på branschen. Behovet varierar dessutom mellan enskilda företag. (Lahti & Salminen, 2014, s. 36)

Ekonomiförvaltning kopplas ofta till redovisning, men i verkligheten omfattar den mera än endast redovisningen. Ekonomiförvaltning kan sägas vara det system som en organisation använder till att följa sina ekonomiska händelser för att kunna rapportera sin verksamhet till intressentgrupper. Definitionen beror dock också på synpunkten. Från den datatekniska

synpunkten definieras ekonomiförvaltning som ett system som består av hårdvara och apparater, mjukvara, data, människor och handlingssätt. Från den strategiska synpunkten kan ekonomiförvaltning ses som affärsverksamhetens process eller som ett företags stödfunktion. (Lahti & Salminen, 2014, s. 16)

Ekonomiförvaltning kan alltså innebära olika saker i olika sammanhang. Ekonomiförvaltning delas vanligen in i mindre delprocesser. Denna indelning används till exempel av programvaruhus i ekonomibranschen, konsulter och ekonomiavdelningar i olika företag. (Lahti & Salminen, 2014, s. 16) Indelningen introduceras härnäst i kapitel 2.1 *Ekonomiförvaltningens processer*.

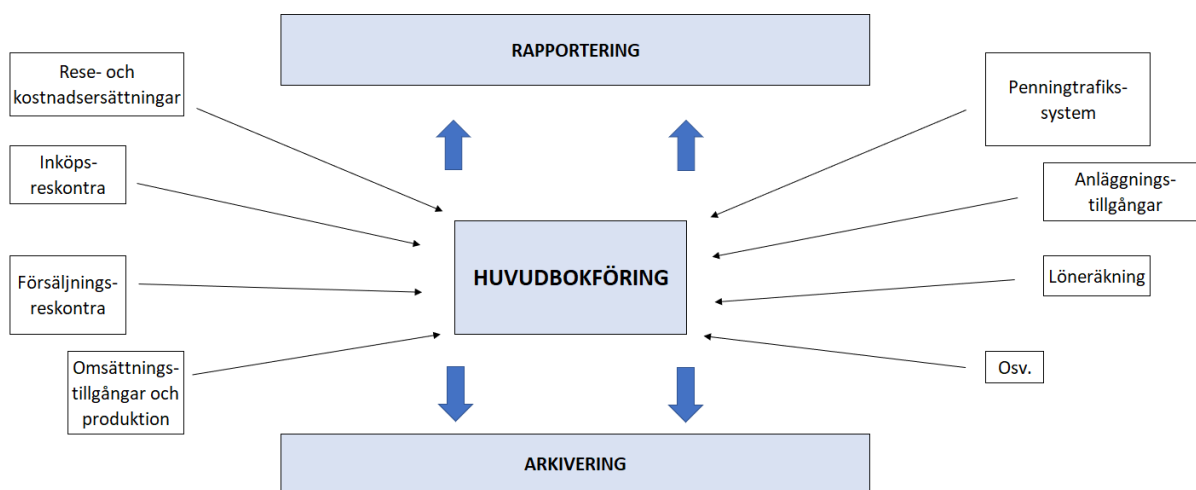
2.1 Ekonomiförvaltningens processer

Ett företags ekonomiförvaltning kan delas in i mindre delprocesser. Lahti & Salminen (2014, ss. 16-18) har delat ekonomiförvaltningen in i följande delprocesser:

- **Inköpsprocessen:** Innefattar processen från inköpsbeställningen till betalning av inköpsfakturan. Processen kallas också 'Procure to Pay', från inköp till betalning. Inköpsprocessen kan även innehålla hantering av avtal och mottagandehändelser.
- **Försäljningsprocessen:** Innefattar processen från försäljningsorder till fakturering och betalning av en prestation. Denna process kallas även "Order to Cash", från order till kassa. Hantering av försäljningsreskontran är också en del av försäljningsprocessen.
- **Rese- och kostnadsersättningsprocessen:** Innefattar ersättningar som uppstår från arbetstagarnas resekostnader och övriga motsvarande kostnader. Rese- och kostnadsersättningsprocessen kan även ses som en del av "från inköp till betalning"-processen.
- **Processen för kassaflödet:** Innefattar hantering av betalningstransaktioner och andra händelser gällande kontoutdraget. Hantering av betalningsmedel, såsom kreditkort, kontanter och mobil- och internetbetalningar, är också en väsentlig del av denna process.
- **Processen för bokföring av anläggningstillgångar:** Innefattar uppföljningen av företagets anläggningstillgångar, såsom maskiner och inventarier samt värdering av dem och avskrivningar.

- **Lönebokföringsprocessen:** En bred process som omfattar löneräkningen, hantering av arbetstider och andra löneuppgifter samt tolkning av händelser.
- **Huvudbokföringsprocessen:** Händelser från övriga delprocesser samlas in till huvudbokföringen. Huvudbokföringen och huvudbokföringens delprocesser producerar rapportering. Processen kallas även ”Record to Report”, från verifikat till rapportering.
- **Rapporteringsprocessen:** Innefattar upprättande och distribution av olika rapporter. Denna är en process som baserar sig på informationen som de övriga delprocesserna producerar, och rapporteringsprocessen börjar där de andra processerna slutar.
- **Arkivering:** Arkivering omfattar alla ovanstående processer.
- **Kontroller:** Kontroller är hellre enskilda funktioner än processer. Kontroller säkerställer effektiviteten av processer samt tillförlitligheten av rapportering.

Figur 1 visar hur ekonomiförvaltningens alla delprocesser är sammankopplade. Alla händelser i de övriga delprocesserna överförs till huvudbokföringen som antingen sammanfattar delprocesserna eller producerar material till rapporteringsprocessen. Man kan säga att ekonomiförvaltning består av huvudbokföring, huvudbokföringens förprocesser, rapportering och arkivering. (Lahti & Salminen, 2014, ss. 18-19)

Figur 1 Hur ekonomiförvaltningens delprocesser är sammankopplade (Lahti & Salminen, 2014, s. 19)

2.2 Outsourcing av ekonomiförvaltning

Ett företag kan välja att outsourca sin ekonomiförvaltning. Outsourcing av ekonomiförvaltningen medför många fördelar. Experter som sköter företagets ekonomiförvaltning ger företaget mervärde och företagets verksamhet blir effektivare, vilket leder till kostnadsbesparingar. Det är också billigare att outsourca ekonomiförvaltningen än att anställa personal till ekonomiavdelningen och upprätthålla deras kunskapsnivå. En bokföringsbyrå är ett säkert och tillförlitligt alternativ för ekonomistyrningen. (Kinnunen, 2018)

Outsourcing av ekonomiförvaltningen har ändå några nackdelar. Nyttan av outsourcing är relativt liten för små företag med liten affärsverksamhet. Outsourcing innebär dessutom att större företag måste avskeda personal på ekonomiavdelningen. De vanligaste riskerna är bristande flexibilitet i företagets varierande behov, större kostnader än förutspått, företagets interna motvillighet samt det att företaget blir beroende på bokföringsbyråns tjänster. (Kinnunen, 2018)

2.2.1 Bokföringsbyråernas tjänster

Enligt Taloushallintoliitto (u.d.) kan bokföringsbyråernas tjänster delas in i fyra områden:

1. **Bokslut och löpande bokföring** omfattar bokföring av verifikat och affärshändelser samt lagstadgade månatliga och årliga myndighetsrapporter (till exempel momsrapporter, bokslut och skattedeklarationer). Kundföretaget och bokföringsbyrån kan komma överens om övriga tjänster gällande bokföringen och bokslutet.
2. **Löneräkning** omfattar löner och arbetsgivarprestationer, upprättande av löneutdrag samt myndighetsdeklarationer. Kundföretaget och bokföringsbyrån kan komma överens om tilläggstjänster såsom FPA-ansökningar, rapportering till Statistikcentralen, medlemsavgiftsärenden och övriga personalförvaltningsärenden.
3. **Extern redovisning** omfattar kundföretagets hela ekonomiförvaltning från hantering av beställningar till arkivering.
4. **Intern redovisning** omfattar hjälp med planering av affärsverksamheten, till exempel lönsamhetskalkyler.

2.2.2 Outsourcingsalternativ

Ett företag kan bestämma sig för att antingen outsourca hela ekonomiförvaltningen eller endast den lagstadgade grundbokföringen. När en företagare outsourcar endast den lagstadgade grundbokföringen, outsourcar hen enbart en del av ekonomiförvaltningen. Fördelen med detta alternativ är att företagaren sparar tid och slipper att göra ekonomiförvaltningens rutinsenliga uppgifter. Företagaren behöver inte heller oroa sig över olika myndighetsdeklarationer eftersom bokföringsbyrån sköter sändningen av olika deklarationer och rapporter. Problemet med att outsourca ekonomiförvaltningen delvis är ändå att det blir svårare att ha koll på företagets ekonomiska situation när företagaren inte hanterar själv de ekonomiska rapporterna. Ibland är kundföretaget också tvungen att lära sig att använda något elektroniskt ekonomisystem vid en partiell outsourcing av ekonomiförvaltningen, till exempel om företaget byter till elektronisk fakturering. Outsourcing av enbart den lagstadgade grundbokföringen omfattar dessutom inte konsultation i ekonomiförvaltningen. (Talouhallintoliitto, u.d.)

Det andra alternativet är att outsourca hela ekonomistyrningen. Fördelen med detta alternativ är att företaget får en utomstående, professionell syn på sin affärsverksamhet i form av konsultation och förbättrings- och utvecklingsförslag. Företaget får även jämt uppdaterad information om det ekonomiska läget när hela ekonomistyrningen sköts av en bokföringsbyrå. På så vis får ledningen genast veta om något delområde i verksamheten inte är lönsamt. Till och med användningen av pengar optimeras när företaget outsourcar hela ekonomiförvaltningen. Utmaningen är dock att företaget måste hitta en bokförare som förstår företagets affärsverksamhet och målsättningar. Kundföretaget behöver också skicka bokföringsmaterialet regelbundet till bokföraren. När ekonomiförvaltningen outsourcas helt och hållet, ska företaget även vara redo att boka möten med bokföraren med jämna mellanrum. (Talouhallintoliitto, u.d.)

2.3 Ensamföretagarnas ekonomiförvaltning

Enskild näringsidkare och aktiebolag är de vanligaste företagsformerna i Finland. Det finns cirka 616 000 företag i Finland av vilka cirka 222 000 företag är enskilda näringsidkare och cirka 261 000 är aktiebolag. (Patent- och registerstyrelsen, 2020) De är även de vanligaste valen för ensamföretagare när det gäller företagsform. Om en företagare vill bli enskild näringsidkare, kan det inte finnas andra bolagsmän involverade i företaget. Ett aktiebolag ska i sin tur ha en styrelse som måste ha en annan styrelsemedlem. Denna är huvudsakligen en formell roll och den andra styrelsemedlemmen behöver inte arbeta för aktiebolaget eller

vara involverad i den operativa verksamheten. Därför är aktiebolag ett bra alternativ för en ensamföretagare. Det är även möjligt att byta företagsform från enskild näringsidkare till aktiebolag när inkomsterna ökar. (Koivupuro, 2019)

2.3.1 Ensamföretagarnas bokföring

Enligt bokföringslagens kapitel 1, 1 § är aktiebolag, inklusive enmansaktiebolag, juridiska personer som omfattas av bokföringsskyldigheten utöver öppna bolag, kommanditbolag, andelslag, föreningar, stiftelser och andra privaträttsliga juridiska personer samt registrerade religionsamfund och deras registrerade lokalsamfund i enlighet med vad religionsfrihetslagen stadgar (Bokföringslagen, 1997/1336). Med begreppet fysisk person avses i stället någon som bedriver företagsverksamhet under eget namn eller registrerat firmanamn (Statistikcentralen, u.d.). Även fysiska personer är bokföringsskyldiga för rörelse som de driver och yrke som de utövar med undantag för lantbrukare och fiskare enligt bokföringslagens kapitel 1, 1 a § (Bokföringslagen, 1997/1336).

Enligt bokföringslagens kapitel 1, 2 § ska bokföringsskyldiga ha dubbel bokföring. Bokföringslagen stadgar ändå i 1 a § att fysiska personer inte behöver undantagsvis ha dubbel bokföring ifall deras verksamhet uppfyller högst en av dessa förutsättningar under den avslutade och den föregående räkenskapsperioden: (Bokföringslagen, 1997/1336)

- balansomslutningen överskrider 100 000 euro,
- omsättningen överskrider 200 000 euro eller
- det genomsnittliga antalet anställda överskrider tre personer.

En enskild näringsidkare kan välja att sköta sin bokföring själv. Detta kan minska på bokföringskostnaderna men kräver tid, energi och andra resurser. Det finns flera saker som en enskild näringsidkare måste beakta och behärska vid bokföringen: till exempel procenteräkning, skattskyldighet, moms-blanketter, förfallodagar för olika skatter och betalningar, förvaring av bokföringsmaterial, beräkning av avskrivningar och så vidare. Det kan alltså vara till och med lönsammare att rikta samma resurser till själva affärsverksamheten och outsourca bokföringen till en bokföringsbyrå. Det finns ändå också bra orsaker till att bokföra själv. Detta är ett bra alternativ när det är fråga om en deltidsföretagare som har en liten verksamhet, när bokföringens händelser är mycket likadana varje månad eller när man helt enkelt vill hantera hela ekonomiförvaltningen själv. (Yrityksen perustaminen, u.d.)

Företag ska också upprätta ett bokslut för varje räkenskapsperiod enligt bokföringslagens kapitel 3, 1 §. Fysiska personer, till exempel enskilda näringsidkare, behöver ändå inte upprätta bokslut i vissa fall. Fysiska personer är skyldiga att upprätta bokslut ifall minst två av dessa förutsättningar uppfylls under den avslutade och den föregående räkenskapsperioden i enlighet med kapitel 1, 1 a §: (Bokföringslagen, 1997/1336)

- balansomslutningen överskrider 350 000 euro,
- omsättningen överskrider 700 000 euro,
- det genomsnittliga antalet anställda överskrider tio personer.

Det är ganska sällsynt att enskilda näringsidkare uppfyller minst två av de ovanstående kraven. Trots att en enskild näringsidkare inte skulle behöva upprätta bokslut, är det ändå vara lönsamt av olika anledningar. Till exempel i skattedeklarationen och vid beräkningen av förskottsskatt behövs information som framkommer från bokslutet. Ett bokslut hjälper också till vid avtals- och tillståndsärenden, finansieringsrelaterade ärenden samt vid personliga ärenden, till exempel om den enskilda näringsidkaren ansöker om bostadslån. Aktiebolag, till och med enmansaktiebolag, är i sin tur alltid skyldiga att upprätta bokslut. (Accountor Go, u.d.)

3 Digital ekonomiförvaltning

Digital ekonomiförvaltning har utvecklats mycket under de senaste åren. Det fanns inte någon klar definition av begreppet digital ekonomiförvaltning för drygt tio år sen. Nuförtiden innebär digital ekonomiförvaltning att ekonomiförvaltningens alla informationsströmmar och processer hanteras i en digital form samt att ekonomiförvaltningens processer är automatiserade. (Lahti & Salminen, 2014, ss. 23-24)

Enligt Lahti & Salminen (2014, s. 26) består digital ekonomiförvaltning av följande egenskaper:

- allt material inom ekonomiförvaltningen och bokföringen hanteras i elektronisk form och verifikat är maskinläsbara,
- ekonomiförvaltningens transaktioner och rapportering är automatiserade,
- information rör sig mellan olika parter, system och delprocesser elektroniskt,

- information hanteras i elektronisk form i företaget och mellan olika applikationer,
- arkiveringen är elektronisk,
- informationen är tillgänglig i elektronisk form och
- olika intressentgrupper har tillgång till system och system är integrerade i processerna.

Elektronisk och digital ekonomiförvaltning är begrepp som har med den moderna ekonomiförvaltningen att göra. Digital ekonomiförvaltning är ändå inte samma sak som elektronisk eller papperslös ekonomiförvaltning. Med elektronisk ekonomiförvaltning menas effektivisering av ett företags ekonomiförvaltning med hjälp av datateknik, applikationer, internet, integration och olika elektroniska tjänster. Den papperslösa ekonomiförvaltningen i sin tur innebär att lagstadgade verifikat anges i elektronisk form. (Lahti & Salminen, 2014, ss. 26-27)

3.1 Varför digital ekonomiförvaltning?

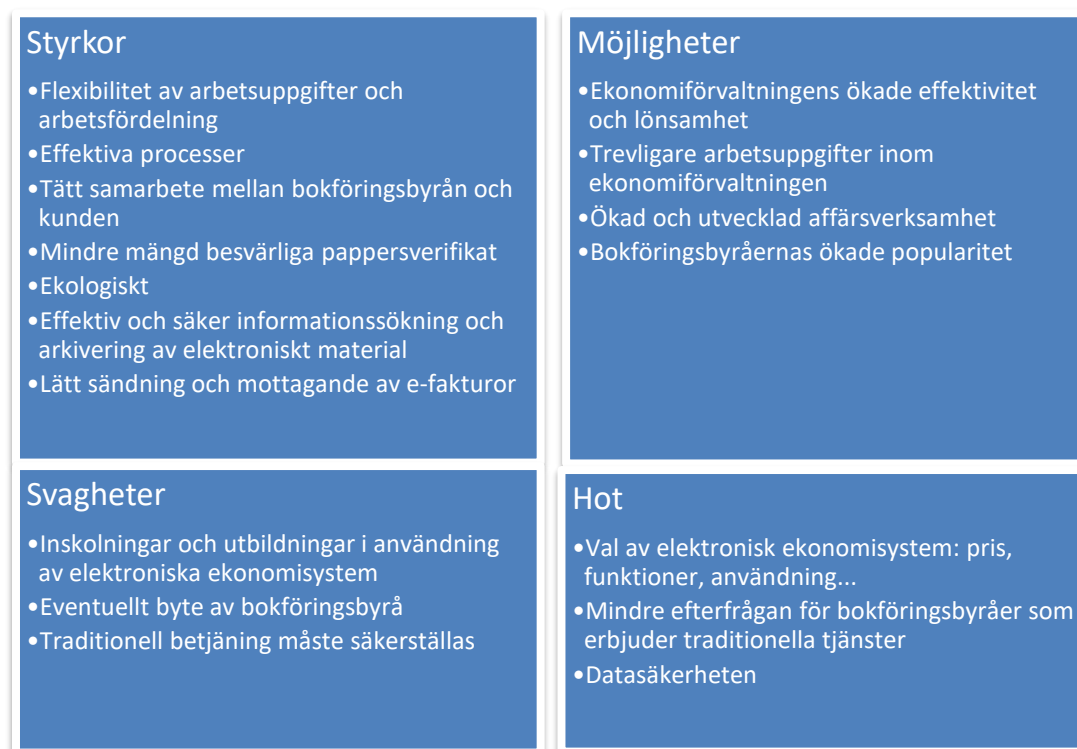
Digital ekonomiförvaltning har raderat några problem som finns i den traditionella ekonomistyrningen. Ett pappersverifikat hanteras flera gånger av flera människor i den traditionella ekonomiförvaltningen, först i kundföretaget och sedan i bokföringsbyrån. Denna process är ineffektiv, kräver mycket resurser samt ökar mängden mänskliga fel. Den manuella och långsamma arbetsprocessen ökar dessutom ekonomiförvaltningens kostnader. Det är ofta också omöjligt att få aktuell information om företagets ekonomiska situation i den traditionella ekonomiförvaltningen på grund av den långsamma rapporteringen. Traditionell ekonomiförvaltning är utmanande även från bokföringsbyråernas synpunkt eftersom den kräver mycket tid och orsakar höga kostnader. Till och med arkivering och säkerhetskopiering av traditionellt bokföringsmaterial är besvärligare jämfört med den digitala ekonomistyrningen. (Helanto, Kaisaniemi, Koskinen, Kuntola, & Siivola, 2013, ss. 12-13)

Digital ekonomiförvaltning löser många av de ovanstående problemen. Digitala ekonomistyrningssystem möjliggör smidigt arbete och flexibel arbetsfördelning mellan kundföretaget och bokföringsbyrån. Automatisering effektiviserar även ekonomiförvaltningens processer. Företaget slipper att hantera pappersverifikat när alla verifikat kan dokumenteras i elektronisk form. Elektronisk arkivering är säker och

elektronisk informationssökning är snabbare och effektivare jämfört med det traditionella arkiveringssättet. Effektivare och snabbare processer leder till mer lönsam affärsverksamhet för både bokföringsbyrån och kundföretaget. Digital ekonomiförvaltning är dessutom ett ekologiskt och kostnadseffektivt alternativ. (Helanto, Kaisaniemi, Koskinen, Kuntola, & Siivola, 2013, ss. 16-18)

En utmaning med digital ekonomiförvaltning är att den medför förändringar i ekonomiförvaltningens processer. Detta påverkar både bokföringsbyråns och kundföretagets arbete med ekonomiförvaltningen. Om bokföringsbyrån inte kan erbjuda digitala tjänster, kan kundföretaget hamna att byta till en annan bokföringsbyrå. En annan svaghet med den digitala ekonomiförvaltningen är att den inte är ett lönsamt alternativ för alla företag, till exempel för några småföretag. Detta innebär att en bokföringsbyrå måste kunna betjäna kunder även på det traditionella sättet. Datasäkerheten är också något som oroar både bokföringsbyråer och kundföretag. Det är dock en risk som programleverantören hanterar. (Helanto, Kaisaniemi, Koskinen, Kuntola, & Siivola, 2013, ss. 17-19)

I figur 2 finns den moderna ekonomistyrningens SWOT-analys. Den listar ut den digitala ekonomiförvaltningens styrkor, svagheter, möjligheter och hot från både bokföringsbyråernas och företagens perspektiv.

Figur 2 Den digitala ekonomiförvaltningens SWOT-analys (Helanto, Kaisaniemi, Koskinen, Kuntola & Siivola, 2013, s. 16-19)

3.2 Ekonomistyrningssystem

Den tekniska utvecklingen har varit snabb och den angår till och med ekonomiförvaltning. Man kan säga att det första bokföringssystemet, Taylorix-systemet, utvecklades redan för hundra år sedan. Taylorix-systemet var ett helt och hållet manuellt bokföringssystem. Själva datatekniska utvecklingen, såväl som den IT-baserade bokföringen, fick sin början på 1950-talet. På 1950- och 1960-talen använde endast större företag sig av datateknik i bokföringen på grund av höga kostnader. På 1980-talet hade även sm-företag råd med bokföringens programvaror. 1990-talet var eran då ERP-system (Enterprise Resource Planning) uppstod, och på 2000-talet har den digitala ekonomiförvaltningen utvecklats mycket. Ekonomistyrningssystem har exempelvis flyttats till molnet, integrationen mellan olika system har utvecklats och användningen av ekonomistyrningssystem och olika funktioner har blivit användarvänligare och effektivare. (Lahti & Salminen, 2014, ss. 35-36)

Utvecklingen i Finland har varit långsammare än förväntat. En faktor som hindrar digitalisering inom ekonomistyrning är att organisationer implementerar digitaliseringen långsamt. Det tar sin tid att det nya ekonomisystemet tas i bruk och används i den operativa verksamheten utan svårigheter. En annan orsak till den långsamma utvecklingen i Finland

är att det fortfarande är besvärligt att implementera elektroniska ekonomisystem i praktiken. Det finns även brist på lämpliga ekonomistyrningssystem som uppfyller företagets behov. (Lahti & Salminen, 2014, ss. 28-30)

3.2.1 Enterprise Resource Planning-system

ERP-system är programvaror som används i företagets ekonomiförvaltning. Förkortningen ERP står för Enterprise Resource Planning, på svenska *affärssystem*. Tekniskt sett består ett ERP-system av integrerade moduler som baserar sig på samma databas. De vanligaste funktionerna i ett ERP-system omfattar till exempel försäljning, produktion, projekthantering, personalhantering, logistik, hantering av material samt ekonomiförvaltning. Ekonomiförvaltningsmodulen är en central modul även med tanke på de övriga modulerna eftersom den innehåller en stor mängd data, så kallad *master data*, som påverkar de andra modulerna och applikationerna. Organisationsstruktur, kontoplan och kostnadsställen är några exemplar på master data som ekonomiförvaltningsmodulen innehåller. (Lahti & Salminen, 2014, s. 40)

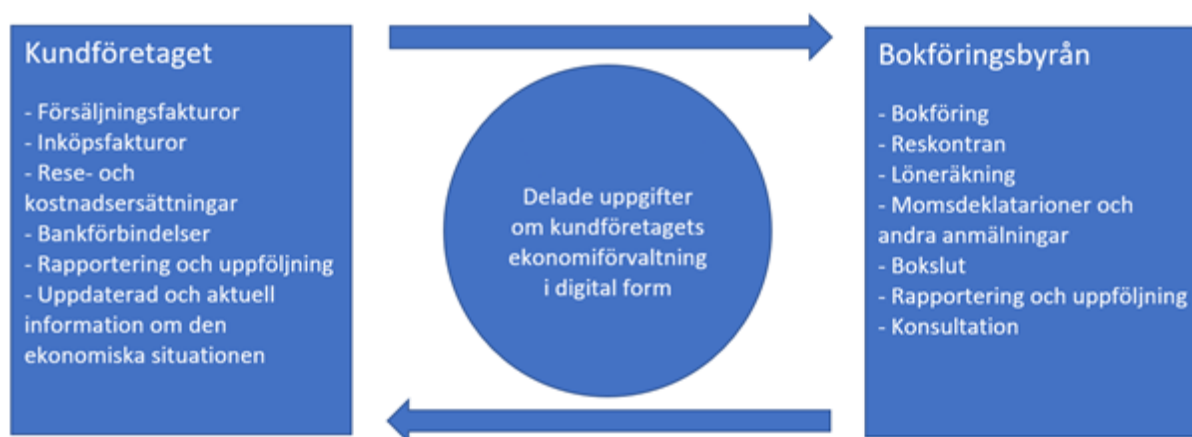
Förfäderna av ERP-system var MRP (Material Requirement Planning) och MRP II (Manufacturing Resource Planning) från 1970- och 1980-talet. MRP och MRP II omfattade dock enbart hanteringen av produktion och material samt logistik. På grund av den jämt ökande konkurrensen samt behovet av att jämt få uppdaterad information om ett företags ekonomiska situation har Enterprise Resource Planning-system blivit populära inom ekonomiförvaltning. ERP-system har blivit allt vanligare i storföretag sedan 1990-talet, och även ERP-lösningar för medelstora företag har uppstått på den finländska marknaden på 2000-talet. (Lahti & Salminen, 2014, s. 40)

Under de senaste åren har ERP-lösningar utvecklats med fokus på de olika branschernas behov och tjänsteleverantörer har börjat utveckla ERP-system även för sm-företag. ERP-system som är skapade för storföretag är relativt öppna system och kräver parametrering. Olika ERP-system har annorlunda egenskaper, processer och funktioner, och alla system uppfyller inte varje företags behov. Ett ERP-system kan till exempel ha starka funktioner i försäljning och kundhantering men svaga funktioner i ekonomiförvaltning, medan ekonomiförvaltning kan vara något annat ERP-systems styrka. ERP-system skiljer sig åt också på olika branscher. Det är ofta möjligt att integrera nya moduler och applikationer i ERP-system. Det finns alltså flera alternativ för företag att välja från. (Lahti & Salminen, 2014, s. 40)

3.2.2 Kommunikationen mellan en bokföringsbyrå och ett kundföretag med ett ekonomistyrningssystem

Digital ekonomiförvaltning underlättar kommunikationen mellan bokföringsbyrån och kundföretaget eftersom båda har tillgång till samma ekonomistyrningssystem. Båda parterna kan snabbt hitta information om reskontror, löneräkning, rese- och kostnadsersättningar och ekonomiförvaltningens övriga processer i ekonomistyrningssystemet. Bokföringsbyrån och kundföretaget kan komma överens om arbetsfördelningen i olika processer och vid olika arbetsfaser. Samarbetet är då tätt och flexibelt, och bokföringsbyrån och kundföretaget kan genast granska nya affärshändelser och verifierat. (Helanto, Kaisaniemi, Koskinen, Kuntola, & Siivola, 2013, s. 42)

Figur 3 visar hur kommunikationen mellan en bokföringsbyrå och ett kundföretag går till i ekonomistyrningssystemet ProCountor. Kundföretaget och bokföringsbyrån kommunicerar med varandra elektroniskt i ekonomistyrningssystemet. Kundföretaget skickar bokföringsbyrån olika slags verifierat och följer upp sin ekonomi medan bokföringsbyrån tar hand om bokföringen, reskontror, löneräkning och andra ekonomiförvaltningens uppgifter. (Helanto, Kaisaniemi, Koskinen, Kuntola, & Siivola, 2013, s. 42)

Figur 3 Samarbetet mellan bokföringsbyrån och kundföretaget i ekonomistyrningssystemet ProCountor (Helanto, Kaisaniemi, Koskinen, Kuntola & Siivola, 2013, s. 42)

3.2.3 Val av ekonomistyrningssystem

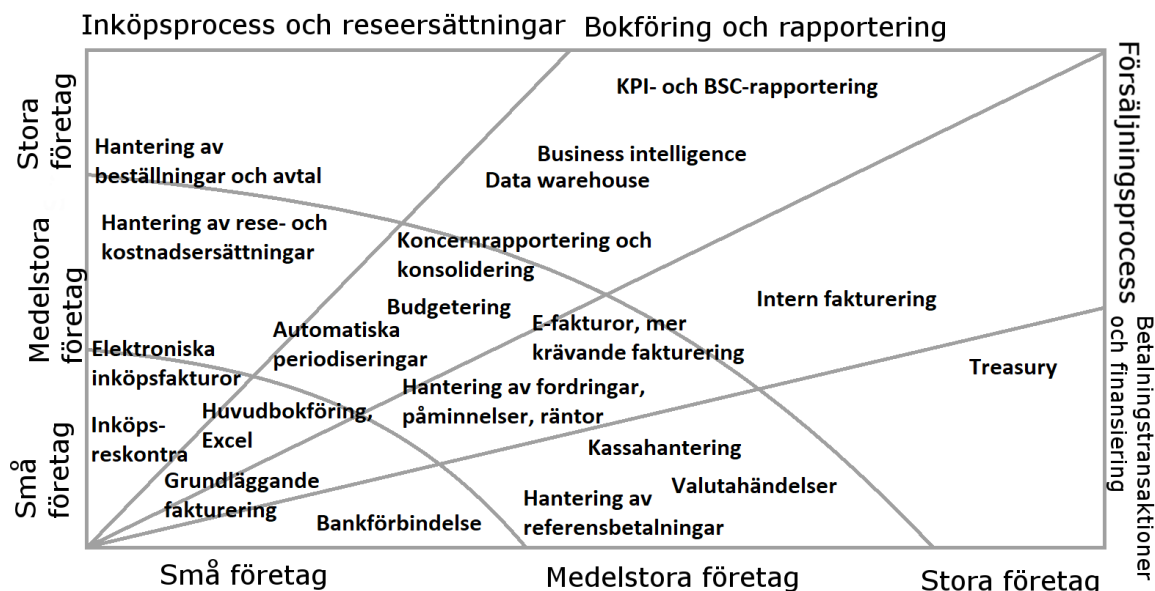
Ett företags val av ekonomistyrningssystem beror på flera saker, till exempel företagets storlek och bransch. Småföretag använder ofta sig av en molntjänst eller ett bokföringssystem genom en bokföringsbyrå. Småföretagare behöver enkla bokföringssystem som innehåller grundläggande funktioner, till exempel kundregister, inköps- och försäljningsreskontran samt huvudbokföringen. Bankförbindelsen sköts

antingen via bokföringssystemet eller genom bankens tjänster på internet. När det är fråga om en liten verksamhet, behöver bokföringssystemet oftast inte anpassas till företagets behov. Småföretagare använder sig ofta av färdiga bokföringssystem som inte kan skräddarsys till varierande behov. Det finns många färdiga bokföringssystem på den finländska marknaden. Även tjänster som företagare använder tillsammans med bokföringsbyrån via internet är populära bland småföretagare. (Lahti & Salminen, 2014, s. 37)

Ekonomistyrningssystem av medelstora företag har i sin tur mångsidiga användningsmöjligheter. För medelstora företag finns det ERP-system där företagen kan brett styra ekonomiförvaltningens olika processer. Det finns cirka tio bra och populära ERP-system som används av medelstora företag i Finland. Dessa ekonomistyrningssystem kan även skräddarsys till företagets behov och de har fler funktioner än småföretagarnas ekonomisystem, till exempel lagerhantering, bokföring av anläggningstillgångar samt funktioner för intern rapportering. De medelstora företagens ekonomistyrningssystem omfattar därför mera än endast den lagstadgade ekonomiförvaltningen. (Lahti & Salminen, 2014, s. 37)

Storföretag har vanligen i bruk ett ERP-system eller ett operativt system som är skapat för den ifrågavarande branschen. Storföretag implementerar ofta andra moduler eller delapplikationer till huvudsystemet och integrerar dem med varandra. Från storföretagens ekonomistyrningssystem krävs hög anpassningsförmåga och flexibilitet. (Lahti & Salminen, 2014, s. 38)

Figur 4 visar hur ett företags behov av ekonomiförvaltning och ekonomistyrningssystem ökar när företagets storlek ökar.

Figur 4 Ett företags ekonomiförvaltningsbehov enligt företagets storlek (Lahti & Salminen, 2014, s. 39) Rauhala Yhtiöt Oy (u.d.) lyfter fram följande faktorer som påverkar valet av ekonomistyrningssystem:

- Företagets och systemets funktioner och processer:** Ekonomistyrningssystemets funktioner ska motsvara de processer som finns i företagets verksamhet. Detta angår både nutid och framtid: Det valda ekonomistyrningssystemet ska kunna uppfylla företagets behov också fem år framåt. Ett bra ekonomistyrningssystem innehåller de funktioner som ett företag behöver men kan också anpassas till företagets föränderliga behov i framtiden. Kundföretagets processer ska likvärdigt passa ihop med det valda systemet. Ett bra ekonomistyrningssystem anpassar sig till företagets behov och processer, men det finns ibland motiverade orsaker till att ändra på företagets processer och vanor i enlighet med ekonomistyrningssystemets egenskaper.
- Molntjänst eller server:** Ett företag ska även välja mellan en molntjänst och ett system på en server. En molntjänst är en kostnadseffektiv tjänst som används via internet. Kundföretaget betalar för molntjänsten månadsvis, och månadspriset täcker alla delar av tjänsten från kundservice till upprätthållning av tjänsten. Ett ekonomistyrningssystem på servern är ett mer traditionellt sätt att sköta ekonomiförvaltningen. Om ett företag har ett system på en server, har företaget själv ansvar för serverns upprätthållning och uppdatering samt kostnader som upprätthållningen orsakar.

- **Ansvar för upprätthållning:** Företaget ska reda ut vem som ansvarar för systemets upprätthållning och uppdateringar samt om det överhuvudtaget kommer nya uppdateringar till systemet. Om tjänsteleverantören bekräftar att det kommer nya versioner av systemet samt att systemets moduler och funktioner kan anpassas till kundföretagets behov, är det valda ekonomistyrningssystemet ett bra och flexibelt verktyg i företagets ekonomiförvaltning också i framtiden.
- **Kundservice och stöd från tjänsteleverantören:** Tjänsteleverantörens kundservice vid problemsituationer påverkar också valet av ett ekonomistyrningssystem. Tjänsteleverantörens service vid exempelvis avbrott i användningen av systemet är avgörande när ett företag väljer ekonomistyrningssystem. Även val av rätt partner är viktigt för partnern påverkar hela implementeringen av systemet, till exempel implementeringskostnaderna, systemets egenskaper och funktionaliteten allmänt.
- **Kostnader:** Även ekonomistyrningssystemets kostnader ska beaktas vid valet av ett system. Kostnader uppstår både vid implementeringen samt användningen av systemet. Systemets funktioner samt antalet användare är faktorer som påverkar systemets kostnader.

Lahti & Salminen (2014, s. 34) lägger även till att strategi, företagets bransch, utvidgningsplaner, resurser samt internationaliseringsplaner ska beaktas vid valet av ett ekonomistyrningssystem.

3.3 Ekonomistyrningssystem som molntjänster

Det finns över fyrtio officiella definitioner för begreppet 'molntjänst'. Förr hänvisade man endast till internet med uttrycket moln (cloud), men nuförtiden menar man med molnet allmänt IT- och datatjänster som används på nätet. Inom ekonomiförvaltning omfattar molntjänster nuförtiden ekonomistyrningen som helhet från projekthantering till bokföring. Ekonomiförvaltning på molnet håller på att bli allt vanligare bland små och medelstora företag. I framtiden kommer en stor del av sm-företag att sköta sin ekonomiförvaltning på molnet. Till och med storföretag implementerar molntjänster i större utsträckning i sin affärsverksamhet parallellt med sina ERP-lösningar. (Lahti & Salminen, 2014, s. 45)

3.3.1 De tre tjänstemodellerna av molntjänster

Molntjänster kan delas in i tre tjänstemodeller: *IaaS-tjänster* (Infrastructure as a Service), *PaaS-tjänster* (Platform as a Service) och *SaaS-tjänster* (Software as a Service). Nieminen (2010) berättar enligt Varanka, Mäkikangas, Hyypiä, Jalonen och Samppala (2017, ss. 24-26) att SaaS-tjänster är allomfattande tjänster på molnet. Kunden använder dem på webbläsaren eller genom en applikation och tjänsteleverantören har kontroll över hela tjänsten. Nieminen förklarar att PaaS-tjänster erbjuder kunden en plattform för att använda molnbaserade programvaror. Detta möjliggör att kunden kan använda sina egna programvaror på internet. IaaS-tjänster är i sin tur datasystemsresurser som kunden hyr från tjänsteleverantören. IaaS-tjänster erbjuder en infrastruktur för operativsystem.

En faktor som skiljer dessa tre tjänstemodeller från varandra är hur ansvaret över molntjänsten delas mellan kundföretaget och tjänsteleverantören. Kommunikationsverket (2014) förklarar enligt Varanka m.fl. (2017, s. 27) att tjänsteleverantören kontrollerar alla delar av SaaS-tjänsten och kunden kan använda tjänsten utan att behöva upprätthålla och hantera själva programvaran. Enligt Kommunikationsverket delas ansvaret över PaaS-tjänster mellan tjänsteleverantören och kundföretaget så att kunden har en begränsad kontroll över tjänsten, medan IaaS-tjänster ger kundföretaget det största användaransvaret av de tre molntjänstemodellerna.

3.3.2 Användning av ekonomistyrningssystem på molnet

Ekonomistyrningssystem som används som tjänst på webbläsaren är ofta SaaS-tjänster (Software as a Service). Programvaran, till exempel ekonomistyrningssystemet, köps alltså in som tjänst och den används på molnet via webbläsaren. I praktiken liknar användningen av en SaaS-tjänst nätbanktjänster: kunden loggar in till sitt personliga konto och använder tjänsten på internet eller via en applikation. Företaget som har i bruk en SaaS-tjänst betalar ofta för den månadsvis. SaaS-tjänster möjliggör det att företaget inte behöver installera programvaror på datorn eller betala för licenser och upprätthållningsavgifter för den installerade programvaran. Tjänsteleverantören som erbjuder SaaS-tjänsten bevarar information på sina servers, och tjänsteleverantören kan betjäna till och med tusentals kunder samtidigt via dessa servers. En SaaS-tjänst är ett lockande och användarlätt alternativ för företagare eftersom det är tjänsteleverantören som tar hand om den tekniska upprätthållningen. (Helanto, Kaisaniemi, Koskinen, Kuntola, & Siivola, 2013, s. 35)

3.3.3 Fördelar och nackdelar med molntjänster

Implementering av molntjänster medför flera fördelar. Salo (2014) berättar enligt Varanka m.fl. (2017, s. 27) att molntjänsternas *skalbarhet* är en stor fördel i ekonomistyrningen. Skalbarheten innebär att egenskaper av en molntjänst kan skalas och anpassas till användarens önskemål och behov. Salo förklarar dessutom att implementering av molntjänster är *kostnadseffektivt*. I dag kan stora tjänsteleverantörer bygga allt större datacenter med allt mindre kostnader samt producera och sälja billiga molntjänster. Till och med det outsourcade ansvaret över den datatekniska upprätthållningen medför kostnadsbesparingar. Varanka m.fl. (2017, s. 27) lyfter fram att en molntjänst kan även användas på flera apparater oberoende av var användaren befinner sig eftersom tjänsten är hela tiden tillgänglig på internet. Flera användare kan logga in till molntjänsten om de har inloggningsuppgifterna till tjänsten. I andra ord, användning av molntjänster är *flexibelt*. Armbrust et al. (2010) påstår enligt Varanka m.fl. (2017, s. 27) att det är gynnsamt från företagarens synpunkt att tjänsteleverantören ansvarar till och med för *datasäkerheten*. Utöver datasäkerheten omfattar detta ansvar även säkerhetskopieringen samt uppdateringen och den övriga upprätthållningen av tjänsten. Kundföretagets uppgift är då enbart det interna datasäkerheten vilket underlättar företagets arbetsbörda.

Varanka m.fl. lyfter fram i sin bok (2017, s. 28) Salos (2014) förteckning över nackdelarna med molntjänster. Till exempel användarens okunnighet, oaktsamhet eller annan *försummelse*, till exempel dåligt skyddade lösenord, kan leda till flera svårigheter. Salo förklarar att det finns även risker i *datasäkerheten* när det gäller exempelvis lagring, hantering och överföring av data samt eventuella attacker till datasystemet. Kundföretaget ska till och med hantera risken av *användnings- och avtalsvillkoren* med tjänsteleverantören när företaget börjar använda en molntjänst. Salo berättar dessutom att tjänsteleverantören inte alltid har möjlighet att överlåta information om datatekniska risker till kunder på grund av konkurrens- och dataskyddsmässiga orsaker. Därför kan kunden inte alltid uppskatta *den datatekniska risken* i implementeringen av en molntjänst. Användning av molntjänster är också beroende på *nätverksanslutningen*. Om anslutningen till internet bryts av någon anledning, är det omöjligt att använda tjänsten. Salo förklarar i sin lista att till och med *skillnader i lagar och förordningar mellan olika länder* kan oroa användare av molntjänster.

3.3.4 Hosting-tjänster: det traditionella alternativet till molntjänster

Ett företag kan också sköta ekonomiförvaltningen med hjälp av traditionella *hosting-tjänster* i stället för molntjänster. Hosting-tjänster inom ekonomiförvaltningen innebär att företag,

oftast stora och medelstora företag, flyttar sina ekonomistyrningssystem till en utomstående tjänsteleverantör. Företaget äger applikationslicenserna och eventuellt även hårdvaran, men tjänsteleverantören har ansvaret för upprätthållningen av hårdvaran, datasäkerheten samt andra uppgifter enligt överenskommelse. Hosting-tjänsternas omfattning varierar företagsvis. (Lahti & Salminen, 2014, s. 45)

3.4 Lagstiftning, förordningar och myndigheters anvisningar inom digital ekonomiförvaltning

Lagstiftning både på Finlands och Europeiska Unionens nivå påverkar användningen av digitala medel i Finland. Europaparlamentets och rådets förordning 910/2014 om elektronisk identifiering och betrodda tjänster för elektroniska transaktioner på den inre marknaden (eIDAS-förordning, förkortning för Electronic Identification and Signature) syftar på att öka förtroendet för nätmiljön bland medborgare, företag och myndigheter. Förordningens syfte är även att radera faktorer som hindrar användningen av nättjänster, den elektroniska affärsverksamheten och den elektroniska handeln. (Varanka, Mäkikangas, Hyypiä, Jalonen, & Samppala, 2017, s. 20) I förordningen konstateras att förtroendet för nätmiljön är en avgörande faktor för den ekonomiska och sociala utvecklingen (Europaparlamentets och rådets förordning nr 910/2014).

Bokföringslagen (1336/1997) har tillåtit den digitala ekonomiförvaltningen sedan år 1997. Det har gjorts ändringar och uppdateringar till denna lag i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/34/EU om årsbokslut, koncernredovisning och rapporter i vissa typer av företag. Bokföringslagen har formulerats så att den förblir uppdaterad även vid utvecklingen av den digitala ekonomiförvaltningen. Uppdateringarna i lagen avser till exempel verifikation och verifieringskedjan. (Varanka, Mäkikangas, Hyypiä, Jalonen, & Samppala, 2017, s. 21)

Det finns en mängd andra lagar som stadgar om digitaliseringen. *Lag om stark autentisering och betrodda elektroniska tjänster* 617/2009 stadgar om bestämmelser gällande stark autentisering och om tillhandahållande av identifieringstjänster i kapitel 1, 1 §. Stark elektronisk autentisering används till exempel vid banktjänster, nätbetalning och offentliga tjänster, såsom Mina Kanta och FPA (Varanka, Mäkikangas, Hyypiä, Jalonen, & Samppala, 2017, s. 21) *Lag om befolkningsdatasystemet och de certifikattjänster som tillhandahålls av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata* (661/2009) möjliggör att tjänster som Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata erbjuder inom certifierad elektronisk

kommunikation används som stöd för samhällets funktioner och informationsförsörjning enligt kapitel 1, 1 §. *Lag om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet* (13/2003) syftar på att göra behandlingen av ärenden smidigare och snabbare i förvaltningen, vid domstolar och andra organ genom elektroniska medel enligt kapitel 1, 1 §. *Lag om tjänster inom elektronisk kommunikation* (917/2014) är en lag som fokuserar sig på utbudet och användningen av elektroniska kommunikationstjänster, säkerställandet av kommunikationsnät och tillgängligheten av kommunikationstjänster i hela landet enligt kapitel 1, 1 §.

Även Bokföringsnämndens allmänna anvisning om bokföringsmetoder och bokföringsmaterial från år 2011 är ett centralt dokument från den digitala ekonomiförvaltningens synpunkt. Den innehåller anvisningar gällande digital verifikation, upprättande av bokföring i digital form samt digital förvaring av bokföringsmaterial. (Varanka, Mäkikangas, Hyypiä, Jalonen, & Samppala, 2017, s. 20)

4 Forskningsmetod

Jag har valt att använda både en kvantitativ och en kvalitativ forskningsmetod i mitt examensarbete. Jag tillämpar den kvantitativa forskningsmetoden i form av en enkät. Den kvalitativa metoden utförs med intervjuer som datainsamlingsmetod.

4.1 Genomförande av en enkätundersökning

Enkätfrågorna bestämmer tillförlitligheten och kvaliteten av en enkätundersökning. Det är svårt att göra en enkät som ger ett tillförlitligt och objektiva resultat. En viktig sak är att alla respondenter ska förstå frågornas innehåll rätt och entydigt. Enkäten ska inte innehålla svår fackterminologi som respondenten inte förstår utan frågorna ska vara lättförståeliga och entydiga. För att uppnå ett tillförlitligt resultat ska respondenterna även ha den information som enkätfrågorna förutsätter. Man kan inte tvinga någon att svara på en enkät som man inte kan eller vill svara på. En viktig sak att komma ihåg är att de första enkätfrågorna ska vara enkla och lätta. Svåra och känsliga frågor ska placeras i slutet av enkäten. På så vis bygger forskaren förtroende med respondenten, och respondenten är villigare att svara på de känsliga frågorna i slutet av enkäten. Forskaren ska också ta i beaktande att frågorna inte är

ledande. Frågor som har formulerats och ordnats slarvigt kan påverka forskningens resultat. (Kananen, 2011, ss. 30-42)

Kananen (2011, ss. 30-31) skriver att en enkät kan innehålla både öppna och strukturerade frågor. Öppna frågor kan vara helt öppna, riktade eller begränsade beroende på frågans syfte. Öppna frågor är bra verktyg vid förstudier eller vid undersökningar där man inte känner till det ifrågavarande fenomenet. Strukturerade frågor innebär att svarsalternativen är färdigt definierade, till exempel flervalfrågor eller skalor. Fördelen med strukturerade frågor är att hantering av svaren är lättare jämfört med hantering av öppna frågor.

4.2 Genomförande av en intervju

Formen och innehållet av intervjuer varierar. Forskaren ska bland annat bestämma struktureringsgraden av en intervju innan intervjun utförs. En helt öppen intervju innebär att forskaren ställer en bred fråga och respondenten kan formulera sitt svar fritt. Följdfrågor kan ställas vid behov. I en strukturerad intervju är frågeområden, frågorna och svarsalternativen förutbestämda och frågorna ställs i samma ordning till alla respondenter. En riktat öppen intervju liknar öppna intervjuer, men forskaren har definierat frågeområden noggrannare. I en halvstrukturerad intervju ställs frågorna i en förutbestämd ordning. Halvstrukturerade intervjuer innehåller både öppna och fasta svar. (Lantz, 2007, ss. 29-33)

Intervjuaren ska även göra en intervjuplan samt planera intervjuens innehåll innan intervjuerna inleds. En intervjuplan är en förteckning över intervjuens frågeområden i den följd som frågorna kommer att ställas under intervjun. En intervjuplan innehåller en inledning där forskaren förklarar ramarna för intervjun och utreder bakgrundsinformation om respondenten. Under inledningen ska forskaren ta reda på respondentens bakgrundsfaktorer, till exempel respondentens ålder, yrke och utbildning. Efter inledningen börjar den egentliga intervjun och forskaren ställer frågor kring intervjuens ämne. Innan intervjuerna utförs, lönar det sig att testa intervjuens uppläggning och tillförlitlighet med hjälp av provintervjuer. Samtidigt kan man öva samspelet mellan intervjuaren och respondenten. (Lantz, 2007, ss. 50-66)

5 Empiri

Detta examensarbete består av två delar: 1) en undersökning om ensamföretagarnas användning av digitala ekonomistyrningssystem och 2) processbeskrivning om hur en

ensamföretagare tar i bruk ett digitalt ekonomistyrningssystem. I detta kapitel beskriver jag hur dessa undersökningar genomfördes samt resultatet av undersökningarna.

5.1 Undersökning om ensamföretagarnas användning av digitala ekonomistyrningssystem

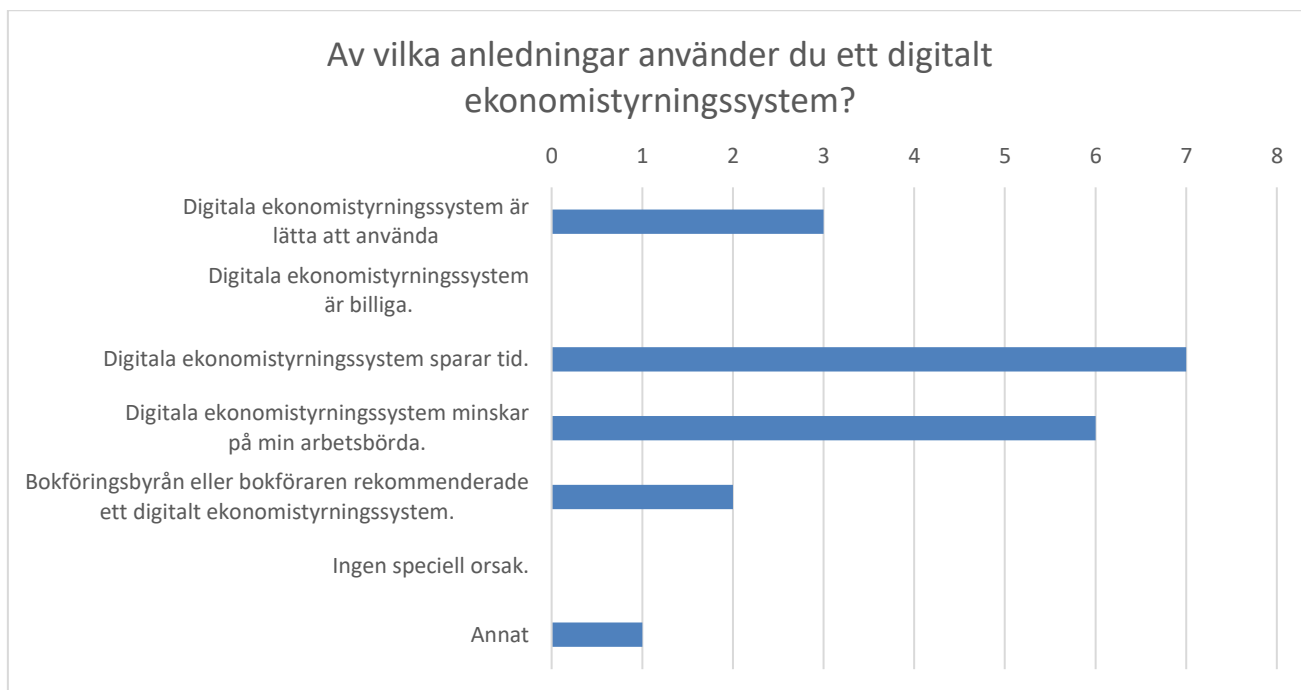
Syftet med denna undersökning är att reda ut om digitala ekonomistyrningssystem är ett bra alternativ för ensamföretagarnas ekonomiförvaltning. Jag använde en enkät och en intervju som datainsamlingsmetod.

5.1.1 Enkätundersökning

Examensarbetets empiridel påbörjades med en enkätundersökning. Enkäten bestod av endast fyra strukturerade frågor. Målet var att göra en kort och koncis enkät som svarar på examensarbetets forskningsfrågor. Syftet med en kort enkät var också att locka mera respondenter att svara på enkäten. Digitala ekonomistyrningssystem är ett ämne som inte alla är bekanta med. Därför användes så korta och lättförståeliga begrepp som möjligt. Teori om kvantitativ forskningsmetod användes som stöd. Jag gjorde både en finskspråkig och en svenskspråkig enkät. Den svenskspråkiga enkäten finns som Bilaga 1 i slutet av detta examensarbete.

Jag undersöker i detta examensarbete sådana ensamföretagare som är bosatta i Egentliga Finland och har i bruk ett digitalt ekonomistyrningssystem. Jag ville använda sådana kanaler som når ut till denna målpopulation. Egentliga Finlands företagare bifogade enkäten till sitt månadsbrev som nådde ut till 6 736 medlemsföretagare. Enkäten skickades dessutom till Yrkeshögskolan Novias studerande i Åbo via e-post. Svarsprocenten blev emellertid låg eftersom jag fick endast 11 svar. Nio svar kom från nyhetsbrevet och två svar från Yrkeshögskolan Novias studerande i Åbo. Den låga svarsprocenten påverkar examensarbetets reliabilitet och validitet vilket diskuteras vidare i kapitel 8 *Kritisk granskning*.

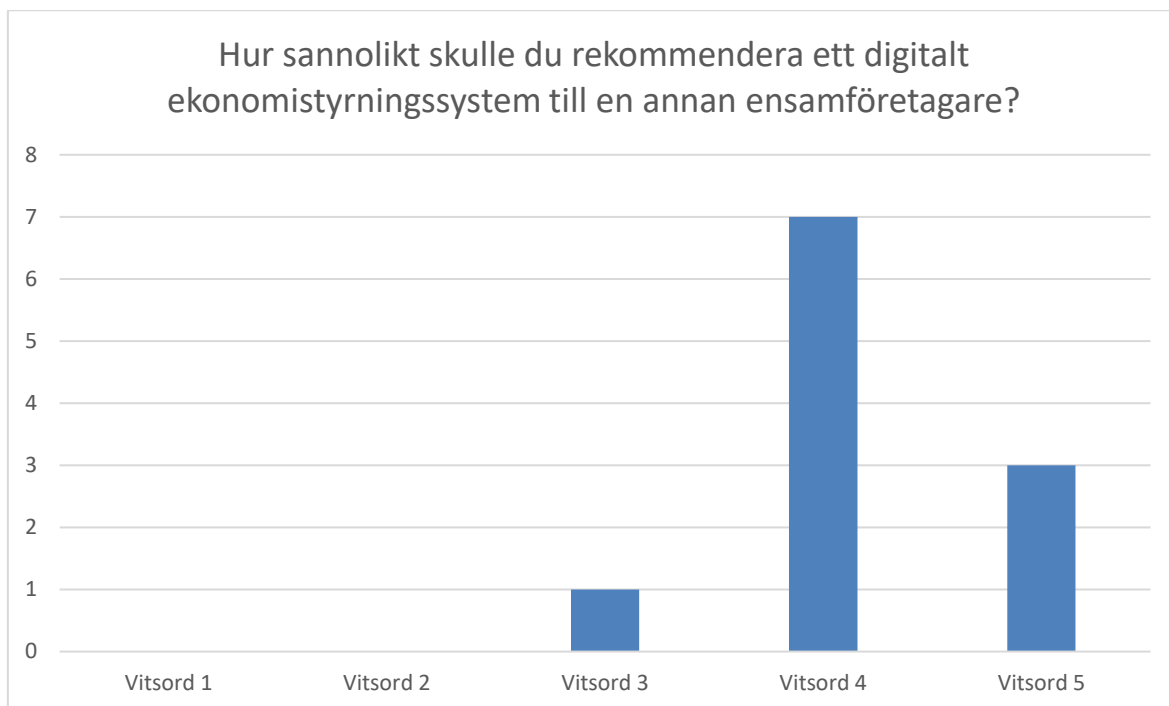
Med den första frågan ”Av vilka anledningar använder du digitala ekonomistyrningssystem?” ville jag utreda orsakerna till att ensamföretagare använder sig av digitala ekonomistyrningssystem. I denna fråga kunde respondenterna svara med ett eller flera svarsalternativ. Respondenterna hade även möjlighet att skriva ett eget svar på den öppna ”Annat”-punkten. Figur 5 nedan visar svaren på första frågan.

Figur 5 Svaren på fråga 1: Av vilka anledningar använder du ett digitalt ekonomistyrningssystem?

Figur 5 visar att de två största orsakerna till att använda digitala ekonomistyrningssystem är att de sparar tid (7 av 11 respondenter) och minskar på ensamföretagarnas arbetsbörda (6 av 11 respondenter). Tre av elva respondenter ansåg att digitala ekonomistyrningssystem är lätta att använda, och två av elva respondenter berättade att bokföringsbyrå eller bokföraren hade rekommenderat ett digitalt ekonomistyrningssystem till dem. Ingen tyckte att digitala ekonomistyrningssystem sparar pengar. En respondent svarade på det öppna "Annat"-svarsalternativet att hen använder ett digitalt ekonomistyrningssystem för att få uppdaterad information om sin ekonomiska situation.

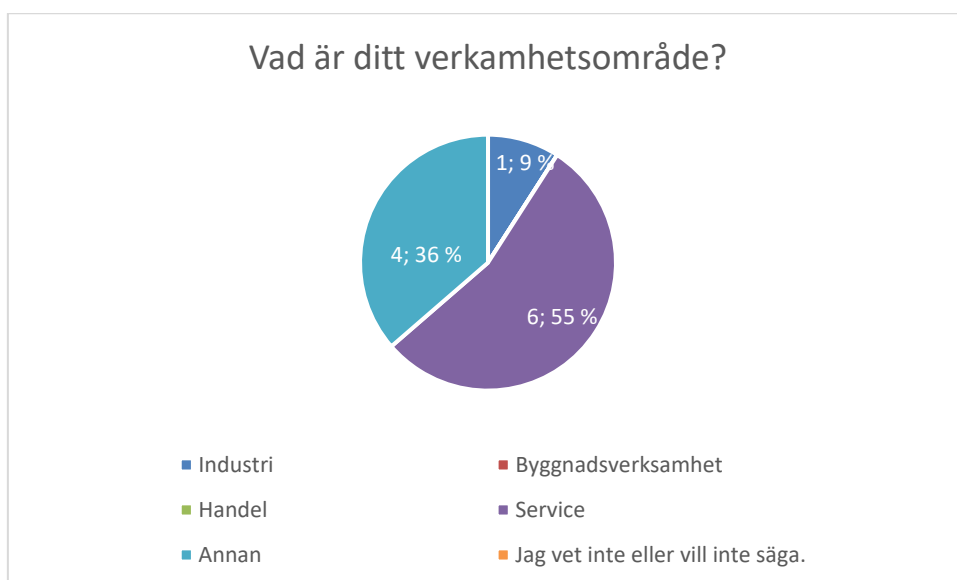
Målet med den andra frågan "Hur sannolikt skulle du rekommendera ett digitalt ekonomistyrningssystem till en annan ensamföretagare?" var att mäta hur nöjda ensamföretagarna är med att använda digitala ekonomistyrningssystem. Respondenterna kunde svara på en skala från "1 Väldigt osannolikt" till "5 Väldigt sannolikt". Figur 6 nedan visar svaren på den andra frågan.

Figur 6 Svaren på fråga 2: Hur sannolikt skulle du rekommendera ett digitalt ekonomistyrningssystem till en annan ensamföretagare?

Typvärdet av svaren på den andra frågan är 4 och medeltalet 4,2. Ingen svarade på denna fråga med mindre vitsord än vitsord 3.

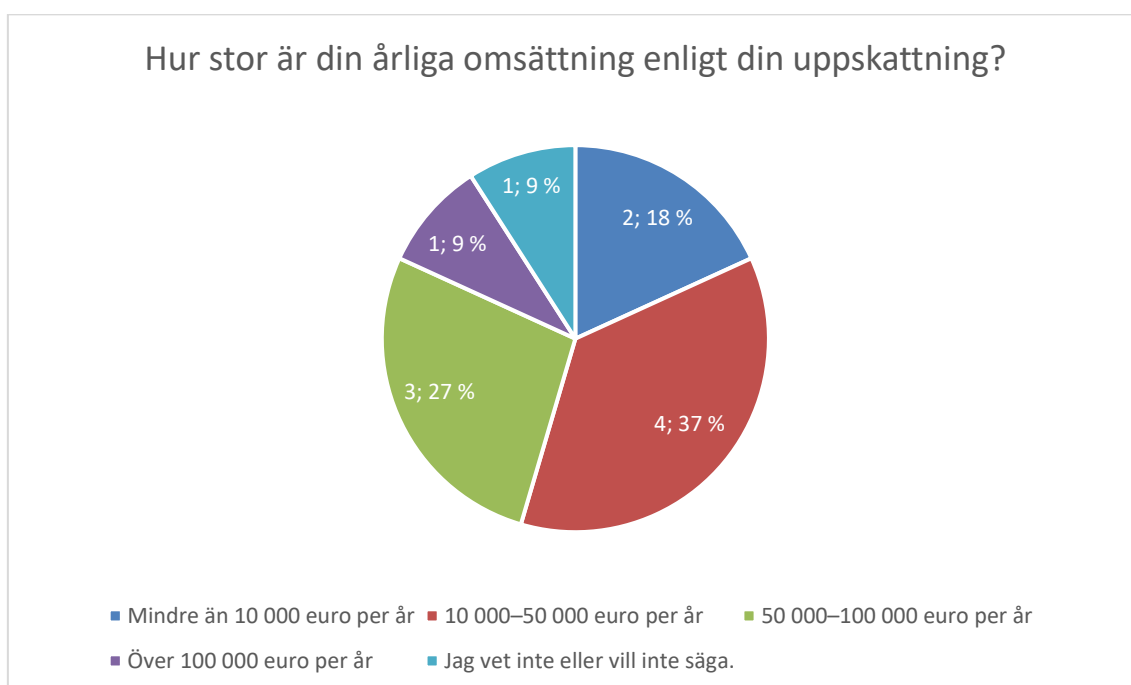
Med hjälp av den tredje och den fjärde frågan, ”Vad är ditt verksamhetsområde?” och ”Hur stor är din årliga omsättning enligt din uppskattning?”, ville jag reda ut vilken bransch respondenterna verkar i och hur stor deras affärsverksamhet är. Dessa frågor klargör vilka bakgrundsfaktorer som påverkar ensamföretagarnas val att ta i bruk ett digitalt ekonomistyrningssystem. Svaren på fråga 3 finns i figur 7 nedan.

Figur 7 Svaren på fråga 3: Vad är ditt verksamhetsområde?

Sex respondenter (55 %) verkar i servicebranschen. En (9 %) är verksam inom industribranschen och fyra (36 %) inom någon annan bransch som inte framgår av enkätens resultat.

Svaren på fråga 4 finns i figur 8 nedan.

Figur 8 Svaren på fråga 4: Hur stor är din årliga omsättning enligt din uppskattning?

Största delen av respondenterna har en årlig omsättning på antingen 10 000–50 000 euro per år (fyra respondenter, 37 %) eller 50 000–100 000 euro per år (tre respondenter, 27 %). Två respondenter (18 %) har en årlig omsättning som är mindre än 10 000 euro per år, och en respondent (9 %) har en större årlig omsättning än 100 000 euro. En respondent har inte berättat sin årliga omsättning.

5.1.2 Intervju med Respondent X

I denna undersökning genomförde jag även en intervju som behandlade ensamföretagarnas användning av digitala ekonomistyrningssystem. Intervjun var en halvstrukturerad intervju som bestod av öppna frågor. Intervjufrågorna formulerades med fokus på examensarbetets syfte och forskningsfrågor: jag ville reda ut om digitala ekonomistyrningssystem är ett bra alternativ för ensamföretagarnas ekonomiförvaltning. Frågorna skrevs ner i en intervjuplan i en förutbestämd följd. Frågorna finns som Bilaga 2 i slutet av detta examensarbete.

Jag intervjuade en marknadsförare från ett finskt bolag som säljer ett digitalt ekonomistyrningssystem för småföretag. Jag kallar honom Respondent X i detta examensarbete. Intervjufrågorna skickades till Respondent X via e-post i förväg. På så vis hade han möjlighet att förbereda sig till intervjun. Intervjun genomfördes 16.2.2021 på Skype över videosamtal för att kunna spela in samtalet.

I början av intervjun ville Respondent X skilja elektronisk ekonomiförvaltning och ekonomiförvaltningens elektroniska verktyg från varandra. Han ville tydliggöra att deras elektroniska ekonomiförvaltningstjänst är bara en del av ett företags digitala ekonomiförvaltning. Ett digitalt ekonomistyrningssystem uppgör alltså inte hela ekonomiförvaltningen.

När Respondent X reflekterade kring deras kundkrets och kundernas behov, berättade han att småföretagare uppskattar mest det att digitala ekonomistyrningssystem sparar företagarnas tid. Enligt honom underlättar deras tjänst dessutom företagarnas vardag märkbart genom att minska på mängden papperskvitton och genom att ersätta papperskvittona med digitala verktyg. När mängden pappersfakturer och -kvitton minskar, minskar även kostnaderna för bokföringen. Respondent X sammanfattade att digitala ekonomistyrningssystem sparar företagarnas tid, pengar och energi.

Respondent X ansåg att digitala ekonomistyrningssystem passar de flesta ensamföretagares behov. Enligt honom påverkar affärsverksamhetens storlek mest ensamföretagarnas val att

ta i bruk ett digitalt ekonomistyrningssystem. Han sade att digitala lösningar passar även ensamföretagare med en liten affärsverksamhet. Om det emellertid knappt finns någon affärsverksamhet, är det inte lönsamt att skaffa sig ett digitalt ekonomistyrningssystem. Ifall det uppstår bara lite bokföringsmaterial, kan det vara både ekonomiskt och praktiskt sett lönsammare att sköta ekonomiförvaltningen traditionellt på papper. Respondent X lade till att några ensamföretagare är vana vid den traditionella ekonomiförvaltningen och vill därför inte ta i bruk ett digitalt ekonomistyrningssystem trots digitaliseringens fördelar.

Enligt Respondent X tycker ensamföretagare att användarvänlighet, snabbhet och smidighet är viktiga egenskaper hos digitala ekonomistyrningssystem. Han betonade att mobilapplikationer är en stor faktor som har möjliggjort populariteten av digitala ekonomistyrningssystem.

5.2 Utförande av intervjuerna för processbeskrivningen: Hur tar en ensamföretagare i bruk ett digitalt ekonomistyrningssystem?

Jag använde två intervjuer som datainsamlingsmetod i denna del av examensarbetet. På basen av dessa intervjuer utformas en processbeskrivning som berättar hur en ensamföretagare tar i bruk ett digitalt ekonomistyrningssystem. Processbeskrivningen byggs upp i kapitel 6.2 *Upprättande av en processbeskrivning: Hur tar en ensamföretagare i bruk ett digitalt ekonomistyrningssystem?* Intervjuerna med Respondent Y och Respondent Z var riktat öppna intervjuer där respondenterna hade en stor frihet att reflektera kring ett förutbestämt frågeområde. Forskningsfrågorna användes som stöd och följdfrågor ställdes vid behov. Intervjuplanen finns som Bilaga 3 i slutet av detta examensarbete.

Båda respondenterna fick intervjufrågorna i förväg via e-post. Intervjun med Respondent Y genomfördes 28.1.2021 på Zoom. Respondent Z intervjuades 29.1.2021 på Skype. De båda intervjuerna bandades in.

5.2.1 Intervju med Respondent Y

Respondent Y arbetar som bokförare i en stor finsk bokföringsbyrå. Enligt henne finns det en separat systemavdelning som ansvarar för ibruktandet av ekonomistyrningssystem. I deras organisation används flera ekonomistyrningssystem med företag av olika storlekar.

Respondent Y berättade att processen börjar med kartläggning av kundens behov. Man ska ta reda på kundens bakgrundsinformation, till exempel FO-nummer,

handelsregisterutdraget, bolagsordning och kontaktpersoner samt affärsverksamhetens storlek och läge. Samtidigt ska man kartlägga kundens önskemål och behov gällande ekonomistyrningssystemet. Respondent Y berättade även att bokförarna brukar söka information om kunderna självständigt på nätet. På så vis får bokföraren en preliminär bild av kunden.

Efter kartläggningen skapas den digitala omgivningen för kunden i enlighet med kundens behov. Detta innebär till exempel att bankkontona kopplas till ekonomistyrningssystemet, funktioner för exempelvis fakturering, mottagande av inköpsfakturer, gireringar och hantering av löner öppnas, betalningstrafiken kontrolleras och så vidare. Respondent Y specificerade att bokförarna har ansvar för till exempel bokföring, bokslut och skattedeklarationer i deras bokföringsbyrå. Kunden kan alltså inte ta hand om alla delar av ekonomiförvaltningen i deras ekonomistyrningssystem. Enligt Respondent Y kan deras ekonomistyrningssystem ändå anpassas flexibelt till småföretagarnas varierande behov. Hon betonade att det är viktigt att systemet fungerar bra redan från början och att systemet passar kundens behov och önskemål.

Efter att den digitala omgivningen har skapats, får kunden utbildning i användning av ekonomistyrningssystemet. Även detta skede hör till systemavdelningens ansvarsområde enligt Respondent Y. När kunden har lärt sig att använda systemet, kan tjänsten startas i praktiken. Ibrukttagandet utförs i tätt samarbete med kunden. Alla kunder får en ansvarig bokförare som har huvudansvaret för dem. Om det är fråga om stora kunder, jobbar bokförarna i par eller i team. Den ansvariga bokföraren följer upp hur kunden kommer i gång med ekonomistyrningssystemet vid sidan av bokföringen. Respondent Y berättade att hon gärna diskuterar eventuella problem eller svarar på kundernas frågor gällande ekonomistyrningssystemet. Enligt henne är det önskvärt att kunden genast kontaktar bokföraren när det uppstår problem och frågor.

5.2.2 Intervju med Respondent Z

Respondent Z arbetar i en stor finsk bokföringsbyrå och ansvarar för ibrukttagandet av deras digitala ekonomistyrningssystem. Hennes uppgift är att se till att ibrukttagandet sker så smidigt som möjligt.

Ibrukttagandeprocessen börjar enligt Respondent Z med marknadsföringsfasen då försäljningsteamet introducerar kunden till ekonomistyrningssystemet. Den potentiella kunden får till exempel veta vilka saker tjänsten kommer att hjälpa med och hur den fungerar.

Efter att kunden har bestämt sig för att ta i bruk tjänsten, håller bokföringsbyrån ett startmöte med kunden. I startmötet diskuteras ett flertal ärenden, men Respondent Z berättade att ibruktagandeteamets ansvar är att gå genom de tekniska detaljerna med kunden. På så vis kan ibruktagandeteamet bygga upp den digitala omgivningen för kunden och öppna funktionerna för inköpsfakturer och fakturering. I praktiken skapar ibruktagandeteamet en ny faktureringsadress som kunden skickar till sina leverantörer, och sedan öppnas sändning av fakturer för kunden. Slutligen hålls en utbildning där kunden lär sig att använda ekonomistyrningssystemet. Efter implementeringen har kundens bokförare det huvudsakliga ansvaret för eventuella frågor och problem med systemet. Kunden kan även ta kontakt med bokföringsbyråns kundservice via telefon eller på online-chatten vid problemsituationer.

6 Analys

I denna del analyserar jag resultaten som har uppkommit i empiridelen. Jag tolkar enkätsvaren och intervjuerna och analyserar vad resultatet innebär i praktiken.

6.1 Analys av enkätundersökningen och intervjun med Respondent X

Målet med enkätundersökningen och intervjun med Respondent X var att undersöka ensamföretagarnas användning av digitala ekonomistyrningssystem. Jag ville reda ut om digitala ekonomistyrningssystem är ett bra alternativ för ensamföretagarnas ekonomiförvaltning samt vilka bakgrundsfaktorer som påverkar valet av att ta i bruk ett digitalt ekonomistyrningssystem.

6.1.1 Analys av enkätundersökningen

Enkätsvaren gav inte ett tillförlitligt resultat på grund av den låga svarsprocenten. Trots att jag analyserar resultatet i detta kapitel, kan nio svar inte generaliseras till hela målpopulationen, det vill säga alla ensamföretagare som är bosatta i Egentliga Finland och har i bruk ett digitalt ekonomistyrningssystem.

De flesta respondenter ansåg att digitala ekonomistyrningssystem sparar deras tid och minskar på deras arbetsmängd. I andra ord, digital ekonomiförvaltning underlättar ensamföretagarnas vardag. Ensamföretagare upplever dock inte att digitala ekonomistyrningssystem sparar pengar. Ingen ansåg nämligen att digitala ekonomistyrningssystem är billiga. Två respondenter svarade även att bokföringsbyrån eller bokföraren hade rekommenderat dem digitala ekonomistyrningssystem. Detta kan innebära

att digitala ekonomistyrningssystem inte har varit ett självklart val för dessa två respondenter. De har kanske inte känt till den digitala ekonomiförvaltningens fördelar före bokföringsbyråns eller bokförarens rekommendationer. En respondent berättade också att hen får uppdaterad information om sin ekonomi med hjälp av ett digitalt ekonomistyrningssystem. Detta var ett eget svar på det öppna ”Annat”-svarsalternativet. Med andra ord, digitala ekonomistyrningssystem ger ensamföretagare verktyg som hjälper med att följa, planera och styra affärsverksamheten. Av den första frågan framgår alltså att ensamföretagare använder digitala ekonomistyrningssystem av praktiska skäl: de sparar ensamföretagarnas tid och minskar på arbetsmängden samt innefattar funktioner som hjälper ensamföretagare med att följa och planera deras ekonomi.

Den andra frågan visar hur sannolikt respondenterna skulle rekommendera digitala ekonomistyrningssystem till andra ensamföretagare. Medelvärdet blev 4,2 och största delen av respondenterna svarade med vitsord 4 (sju svar). Tre respondenter svarade med vitsord 5 och endast en respondent med vitsord 3. Ingen svarade med ett vitsord lägre än 3. Resultatet indikerar att respondenterna är nöjda med den digitala ekonomiförvaltningen och att digitala ekonomistyrningssystem är ett lämpligt alternativ för ensamföretagarnas ekonomiförvaltning.

Den tredje och den fjärde frågan utreder ensamföretagarnas bakgrund. En respondent (9 %) är verksam inom industribranschen och fyra respondenter (36 %) verkar i någon annan bransch. Av enkäten framgår inte vilka branscher det är fråga om i dessa fyra fall. Sex respondenter (55 %) representerar servicebranschen. I denna enkät är en betydande del av respondenterna verksamma inom servicebranschen. Annars finns det variation i målpopulationens branscher. Till och med respondenternas årliga omsättning skiljer sig åt. Respondenternas årliga omsättning varierar från under 10 000 euro till över 100 000 euro per år.

Utifrån den tredje och den fjärde frågan går det att konstatera att ensamföretagarna i Egentliga Finland använder digitala ekonomistyrningssystem oberoende av omsättningens och affärsverksamhetens storlek. Resultatet indikerar dessutom att ensamföretagarna i Egentliga Finland är nöjda med digitala ekonomistyrningssystem och rekommenderar dem även till andra ensamföretagare oberoende av bakgrundsfaktorer.

6.1.2 Analys av intervjun med Respondent X

Intervjun med Respondent X behandlade ensamföretagarnas användning av digitala ekonomistyrningssystem. Intervjuns resultat motsvarar delvis enkätens resultat. Även intervjun med Respondent X bevisar att ensamföretagare använder digitala ekonomistyrningssystem på grund av praktiska orsaker. Enligt honom sparar digitala ekonomistyrningssystem ensamföretagarnas tid och minskar på deras arbetsmängd. Respondent X nämnde även att digital ekonomiförvaltning sparar ensamföretagarnas pengar vilket var förvånande. Själva ensamföretagarna verkar inte vara av samma åsikt. Ingen ansåg i enkäten att digitala ekonomistyrningssystem sparar pengar. Det är antagligen fråga om små bokföringskostnader som digital ekonomiförvaltning raderar. Den ekonomiska nyttan är förmodligen så liten att ensamföretagarna inte märker den i det dagliga livet. Med hjälp av digitala ekonomistyrningssystem har ensamföretagare även möjlighet att sätta mera tid på själva affärsverksamheten istället för ekonomiförvaltningen och bokföringen, vilket medför indirekta kostnadsbesparingar.

Av intervjun framgick att digitala ekonomistyrningssystem passar de flesta ensamföretagares behov. Valet att ta i bruk ett digitalt ekonomistyrningssystem beror inte på branschen. Affärsverksamhetens storlek påverkar valet endast om det är fråga om en småskalig verksamhet. Under intervjun framkom två grupper som digital ekonomiförvaltning inte passar: 1) ensamföretagare som har en småskalig affärsverksamhet och få affärshändelser samt 2) ensamföretagare som är vana vid den traditionella pappersekonomiförvaltningen och vill inte byta till digital ekonomiförvaltning.

På basen av intervjun med Respondent X kan man sammanfatta att användarvänlighet, snabbhet och smidighet är de viktigaste egenskaperna av ett digitalt ekonomistyrningssystem när det är fråga om ensamföretagare.

6.2 Analys av intervjuerna med Respondent Y och Respondent Z samt skapandet av en ibruktagandeprocess

Jag analyserar intervjuerna med Respondent Y och Respondent Z genom att jämföra de två intervjuerna med varandra. På så vis kan jag skapa en utförlig processbeskrivning om ibruktagandet av ett digitalt ekonomistyrningssystem.

Respondent Z började med att berätta om marknadsföringsfasen. Med Respondent Y diskuterades inte hur digitala tjänster marknadsförs till potentiella kunder. Här kompletterar intervjuerna varandra: respondenterna lyfter fram delvis olika saker, men skillnaderna och

likheterna bildar en fungerande helhet. Frågeställningen var dessutom öppen och omfattande, och det är inte överraskande om respondenterna har glömt bort några steg. Respondent Y kan ha glömt att berätta om marknadsföringsfasen. Därför är det bra att göra flera intervjuer.

Efter marknadsföringen liknar de två processerna varandra. Kunden gör först inköpsbeslutet. Nästa steg är enligt både Respondent Y och Respondent Z att kartlägga kundens behov på ett startmöte. Båda respondenterna beskrev en liknande process: systemavdelningen utformar en förståelse om kundens behov genom att skaffa sig grundinformation om kunden. Båda respondenter förklarade utförligt hur den digitala omgivningen byggs upp och de lyfte fram likadana rutiner, till exempel att funktioner för fakturering och emottagande av inköpsfakturor öppnas. De båda berättade även att kunder får utbildning i användning av ekonomistyrningssystemet och att kunden får en egen bokförare som hjälper kunden med eventuella problem och frågor.

Processerna som Respondent Y och Respondent Z beskrev är alltså mycket liknande, men de kompletterar varandra där de skiljer sig åt. Ibruktageprocessen kan delas in i följande steg utifrån de två intervjuerna:

- 1) **Marknadsföring:** Kundens uppmärksamhet väcks och ett digitalt ekonomistyrningssystem marknadsförs till kunden. Försäljningsteamet berättar om den digitala ekonomiförvaltningens fördelar.
- 2) **Inköpsbeslutet:** Kunden gör inköpsbeslutet och kontaktar bokföringsbyrån. Kunden och bokföringsbyrån kommer överens om ett startmöte.
- 3) **Startmöte och kartläggning av kundens behov:** Kundens behov av digital ekonomiförvaltning kartläggs och bokföringsbyrån skaffar sig grundinformation om kunden. Kundens allmänna situation, till exempel den ekonomiska situationen och affärsverksamhetens storlek utreds, kundens önskemål och behov diskuteras och bokföringsbyrån tar reda på kundens grundinformation, till exempel FO-nummer, bolagsordning och kontaktpersoner. Systemavdelningen ansvarar för systemrelaterade ärenden i startmötet.
- 4) **Skapandet av den digitala omgivningen:** Den digitala omgivningen skapas för kunden. I praktiken öppnas exempelvis funktionerna för fakturering och mottagande av fakturor, bankkontona kopplas till ekonomistyrningssystemet, betalningstrafiken

kontrolleras och så vidare. Det digitala ekonomistyrningssystemet byggs upp i enlighet med kundens behov. Systemavdelningen har ansvar för denna fas.

- 5) **Utbildning:** Kunden får utbildning i användning av ekonomistyrningssystemet. Systemavdelningen har ansvar för denna fas.
- 6) **Ibruktagandet:** Kunden tar i bruk det digitala ekonomistyrningssystemet. Bokföringsbyrån stöder kunden vid ibruktagandet.
- 7) **Pågående uppföljning och kundservice:** Kunden får en ansvarig bokförare som hjälper denne med eventuella problem och frågor. Den ansvariga bokföraren följer upp och stöder kunden vid sidan av bokföringen. Bokföraren ansvarar för den pågående kundservicen. Kunden kan även vara i kontakt med bokföringsbyrån på bokföringsbyråns webbsidor.

Som Bilaga 4 finns en visuell processbeskrivning som jag byggde upp baserande på den ovanstående processen. Den visuella processbeskrivningen är slutprodukten för denna del av examensarbetet.

7 Slutsatser

I detta examensarbete undersökte jag ensamföretagarnas upplevelser av digitala ekonomistyrningssystem. Syftet var att reda ut om digitala ekonomistyrningssystem är ett bra alternativ för ensamföretagarnas ekonomiförvaltning samt vilka bakgrundsfaktorer som påverkar ensamföretagarnas val att ta i bruk ett digitalt ekonomistyrningssystem. Jag skapade också en processbeskrivning som visar hur en ensamföretagare tar i bruk ett digitalt ekonomistyrningssystem.

De utförda undersökningarna visar att digitala ekonomistyrningssystem hjälper ensamföretagarna med vardagliga rutinarbeten: de sparar tid, raderar onödiga arbetsuppgifter och hjälper med att planera och följa affärsverksamheten. Det går att konstatera att digital ekonomiförvaltning sparar även pengar, men det är inte den huvudsakliga orsaken till att ensamföretagare använder digitala ekonomistyrningssystem. Digitala ekonomistyrningssystem minskar på bokföringskostnader samt möjliggör att ensamföretagare kan sätta mera tid på själva affärsverksamheten istället för rutinarbeten inom ekonomiförvaltningen, vilket medför kostnadsbesparingar även för ensamföretagare. Kostnaden som uppstår av att ha ett digitalt ekonomistyrningssystem är dock relativt större

för ensamföretagare än för storföretag som kan använda mera resurser till att upprätthålla ett digitalt ekonomistyrningssystem. Därför är digital ekonomiförvaltning inte det lönsammaste alternativet för alla ensamföretagare, främst dem som har en väldigt småskalig affärsverksamhet.

Digitala ekonomistyrningssystem betygsattes med medelvitsordet 4,2 vilket tyder på att ensamföretagare är nöjda med den digitala ekonomiförvaltningen. Utifrån enkätundersökningen och intervjun med Respondent X kan man alltså dra slutsatsen att digitala ekonomistyrningssystem är ett bra alternativ för ensamföretagarnas ekonomiförvaltning. Man kan konstatera att ensamföretagare använder digitala ekonomistyrningssystem för att spara tid, minska på arbetsmängden samt planera, följa och styra ekonomin och affärsverksamheten. Ensamföretagare uppskattar mest användarvänlighet, snabbhet och smidighet hos ekonomistyrningssystem.

Ensamföretagare som svarade på enkäten är verksamma inom ett par olika branscher. Deras omsättningar varierade från under 10 000 euro per år till över 100 000 euro per år. Även Respondent X ansåg att många ensamföretagare drar nytta av digital ekonomiförvaltning oberoende av bakgrunden. Man kan alltså dra slutsatsen att digitala ekonomistyrningssystem passar ensamföretagarnas behov oberoende av sådana bakgrundsfaktorer som bransch eller affärsverksamhetens storlek. Undantaget är dock ensamföretagare med småskalig verksamhet samt ensamföretagare som vill hålla sig till den traditionella pappersekonomiförvaltningen.

Processerna som Respondent Y och Respondent Z beskrev liknade mycket varandra. Processerna kompletterade varandra där de skiljde processerna sig åt. På basen av intervjuerna med Respondent Y och Respondent Z kunde jag kunde forma en logisk och omfattande processbeskrivning som visar hur en ensamföretagare tar i bruk ett digitalt ekonomistyrningssystem steg för steg. Den visuella processbeskrivningen finns som Bilaga 4 i slutet av detta examensarbete.

8 Kritisk granskning

I detta kapitel går genom bristerna och svagheterna i detta examensarbete. De bristande delarna kan ha förvrängt examensarbetets resultat och påverkar arbetets reliabilitet och validitet. Validitet innebär att man har undersökt det man avsåg att undersöka i början av examensarbetet. Reliabilitet innebär i sin tur att undersökningen utförs på ett tillförlitligt sätt

och producerar ett resultat som motsvarar verkligheten. (Patel & Davidson, 2019, ss. 129-131)

Reliabiliteten i detta examensarbete är tyvärr låg. Den största orsaken till detta är enkätundersökningen som är en av de största svagheter i examensarbetet. Den låga svarsprocenten förvränger resultatet eftersom nio respondenter inte kan representera hela målpopulationen. Jag intervjuade dessutom enbart tre experter på branschen. Fler åsikter från fler respondenter skulle ha behövts för att få ett tillförlitligt resultat. En av examensarbetets brister är också att frågesättningarna i både enkäten och intervjuerna kan ha varit ledande. Till exempel nackdelar med digitala ekonomistyrningssystem beaktades varken i enkäten eller i intervjuerna utan jag frågade endast efter fördelar. Detta kan ha producerat ett missvisande resultat. Enkäten och intervjun med Respondent X var dessutom relativt korta och därmed möjligen inte tillräckligt utförliga. Jag kan även ha tolkat resultatet fel och dragit fel slutsatser. Alla dessa faktorer påverkar reliabiliteten negativt.

Jag anser ändå att jag lyckades undersöka det jag hade avsett att undersöka. Jag tycker att jag har svarat på mina forskningsfrågor vilket höjer validiteten i detta examensarbete. Frågorna till enkäten och de tre intervjuerna utformades noggrant på basen av forskningsfrågorna och resultatet uppfyller examensarbetets syfte: med hjälp av enkäten och intervjun med Respondent X utredde jag att det lönar sig för ensamföretagare att använda digitala ekonomistyrningssystem, och till och med processbeskrivningen lyckades på grund av lyckade intervjuer med Respondent Y och Respondent X. Dessa faktorer bidrar till en högre validitet, men även validiteten är sist och slutligen relativt låg på grund av den låga reliabiliteten. Låg reliabilitet ger låg validitet, och hög reliabilitet är en förutsättning för hög validitet (Patel & Davidson, 2019, s. 129).

9 Avslutning

Utifrån de utförda undersökningarna kan man dra slutsatsen att digitala ekonomistyrningssystem är ett bra alternativ för ensamföretagarnas ekonomiförvaltning. Enligt resultaten tycker ensamföretagarna i Egentliga Finland att digitala ekonomistyrningssystem är till stor nytta i deras affärsverksamhet. Det går att konstatera att digital ekonomiförvaltning passar många ensamföretagare oberoende av sådana bakgrundsfaktorer som bransch eller affärsverksamhetens storlek. Jag lyckades också att bygga upp en processbeskrivning som visar på ett detaljerat sätt hur en ensamföretagare tar i bruk ett digitalt ekonomistyrningssystem. Undersökningarna har vissa brister som skulle

ha undvikits med noggrannare planering, mera tid samt tidigare erfarenhet av lika omfattande undersökningar. Med de resurser jag hade under examensarbetsprocessen lyckades jag ändå utföra helt rimliga undersökningar. Jag är själv nöjd och upplever att jag har lyckats bra med arbetet.

Som sagt, ensamföretagarnas ekonomiförvaltning är ett ämne som intresserar mig eftersom jag har fått följa ett par ensamföretagares verksamhet på nära håll. Det var givande att fördjupa sig i ämnet genom de utförda undersökningarna och jag är nöjd med att jag valde just detta ämne. Jag har ändå inte löst alla problem och hinder som är förknippade med ensamföretagarnas digitala ekonomiförvaltning. Det krävs vidare forskning kring ämnet. I framtiden behövs exempelvis handböcker i användning av digitala ekonomistyrningssystem samt undersökningar om användarvänligheten av dessa digitala system för att stöda ensamföretagare med digitaliseringen.

10 Litteraturförteckning

- Accountor Go. (u.d.). *Tilinpäätös toiminimelle tai pienelle osakeyhtiölle - milloin se on pakollinen ja mitä se maksaa?* Hämtat från Accountor Go:
https://go.accountor.fi/toiminimen-tilinpaatos/?utm_source=yrityksen-perustaminen.net&utm_medium=referral&utm_campaign=us-accountorgo&utm_content=referral den 13 1 2021
- Bokföringslagen, 1997/1336. (u.d.). Hämtat från Finlex:
<https://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/1997/19971336?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=bokf%C3%B6ringslag> den 27 1 2021
- Europaparlamentets och rådets förordning nr 910/2014. (den 23 7 2014). Hämtat från EUR-Lex: EU-lagstiftning: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/?uri=CELEX%3A32014R0910> den 27 1 2021
- Helanto, L., Kaisaniemi, T., Koskinen, K., Kuntola, K., & Siivola, M. (2013). *Taloushallinto. Nyt*. ProCountor International Oy.
- Iivonen, H. (den 12 10 2020). *Tulevaisuuden tilitoimisto - Näin varmistat menestyksen tulevaisuudessa*. Hämtat från Visman blogi:
<https://www.visma.fi/blog/tulevaisuuden-tilitoimisto-nain-varmistat-menestyksen-tulevaisuudessa/> den 6 12 2020
- Kananen, J. (2011). *Kvantti: Kvantitatiivisen opinnäytetyön kirjoittamisen käytännön opas*. Tammerfors: Tampereen Yliopistopaino Oy - Juvenes Print.
- Kinnunen, H. (den 20 9 2018). *Taloushallinnon ulkoistaminen ulkoistaa myös riskit*. Hämtat från Visma Blog: <https://www.visma.fi/blog/taloushallinnon-ulkoistaminen-ulkoistaa-myois-riskit/> den 20 12 2020
- Koivupuro, E.-R. (den 1 2 2019). *Yrityksen perustaminen ja yhtiömuodon valinta: toiminimeksi vai osakeyhtiöksi?* Hämtat från Holvi Blogi - Makers & Doers:
<https://blog.holvi.com/fi/yrityksen-perustaminen-ja-yhtiomuodon-valinta-toiminimeksi-vai-osakeyhtioksi> den 22 12 2020
- Lag om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet, 1. (u.d.). Hämtat från Finlex: <https://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2003/20030013> den 27 1 2021
- Lag om stark autentisering och betrodda elektroniska tjänster, 617/2009. (u.d.). Hämtat från Finlex: <https://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2009/20090617> den 27 1 2021
- Lag om tjänster inom elektronisk kommunikation, 917/2014. (u.d.). Hämtat från Finlex: <https://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2014/20140917> den 27 1 2021
- Lahti, S., & Salminen, T. (2014). *Digitaalinen taloushallinto*. Helsinki: Sanoma Pro Oy.
- Lantz, A. (2007). *Intervjumetodik*. Studentlitteratur.
- Patel, R., & Davidson, B. (2019). *Forskningsmetodikens grunder*. Lund: Studentlitteratur AB.

- Patent- och registerstyrelsen. (den 10 7 2020). *Yritysten lukumäärät kaupparekisterissä*. Hämtat från Patent- och registerstyrelsen: <https://www.prh.fi/fi/kaupparekisteri/yritystenlkm/lkm.html> den 22 12 2020
- Rauhala Yhtiöt Oy. (u.d.). *ERP-järjestelmän valinta*. Hämtat från Rauhala Yhtiöt Oy: https://www.rauhala.fi/hubfs/Rauhala_Docs/ERP-jarjestelman-valinta-Rauhala.pdf?_hstc=241551517.e29451d9d26becdfacee43ccdb58c9fe1.1556169747021.1556169747021.1561011831153.2&_hssc=241551517.1.1561011831153&_hsfp=2581047649 den 8 1 2021
- Statistikcentralen. (u.d.). *Begrepp*. Hämtat från Statistikcentralen: https://www.stat.fi/meta/kas/luonnollinen_he_sv.html den 15 12 2020
- Taloushallintoliitto. (u.d.). *Tilitoimiston palvelut*. Hämtat från Taloushallintoliitto: <https://taloushallintoliitto.fi/tilitoimistoasiointi/tilitoimiston-palvelut> den 23 12 2020
- Varanka, P., Mäkikangas, P., Hyypiä, M., Jalonen, S., & Samppala, A. (2017). *Digitalous - Opas sähköisen taloushallinnon käyttöönottajille*. Åbo: Juvenes Print - Suomen Yliopistopaino Oy.
- Visma Suunta. (u.d.). *Milloin on oikea aika siirtyä sähköiseen taloushallintoon?* Hämtat från Visma Suunta: <http://suunta.visma.fi/milloin-on-oikea-aika-siirrya-sahkoiseen-taloushallintoon> den 6 12 2020
- Yrityksen perustaminen. (u.d.). *Toiminimen kirjanpito itse*. Hämtat från Yrityksen-perustaminen.net: <https://yrityksen-perustaminen.net/toiminimen-kirjanpito-itse/#esimerkki> den 13 1 2021

Enkät för ensamföretagare

16.3.2021

Enkät om ensamföretagares användning av elektroniska ekonomisystem

Enkät om ensamföretagares användning av elektroniska ekonomisystem

Hej! Jag är Sonja Ylinen, tredje årets tradenomstuderande från Yrkeshögskolan Novia. Detta är en enkät för Egentliga Finlands ensamföretagare som har i bruk något elektroniskt ekonomisystem, till exempel Visma Passeli, Procountor Solo eller Accountor Go. Enkäten är en del av mitt examensarbete. Det tar cirka 5 minuter att svara på den. Enkäten är helt frivillig och anonym, och respondenternas identitet avslöjas inte vid hantering av svaren. Alla svar är viktiga, tack i förhand!

Elektroniska ekonomisystem är system eller applikationer som företagare använder till att sköta ekonomiförvaltningen elektroniskt exempelvis på telefonen eller datorn. Till exempel Visma Passeli, eTasku och Procountor Solo är elektroniska ekonomisystem.

*Pakollinen

1. 1. Av vilka anledningar använder du ett elektroniskt ekonomisystem? *

Valitse kaikki sopivat vaihtoehdot.

- Elektroniska ekonomisystem är lätta att använda.
 Elektroniska ekonomisystem är billiga.
 Elektroniska ekonomisystem sparar min tid.
 Elektroniska ekonomisystem minskar på min arbetsbörda.
 Bokföringsbyrå eller bokföraren rekommenderade ett elektroniskt ekonomisystem till mig.
 Ingen speciell orsak.
Muu: _____

2. 2. Hur sannolikt skulle du rekommendera ett elektroniskt ekonomisystem till en annan ensamföretagare? *

Merkitse vain yksi soikio.

	1	2	3	4	5	
Väldigt osannolikt	☐	☐	☐	☐	☐	Väldigt sannolikt

16.3.2021

Enkät om ensamföretagares användning av elektroniska ekonomisystem

3. 3. Vad är ditt verksamhetsområde? *

Valitse kaikki sopivat vaihtoehdot.

- Industri
- Byggnadsverksamhet
- Handel
- Service
- Annan
- Jag vet inte eller vill inte säga.

4. 4. Hur stor är din årliga omsättning enligt din uppskattning? *

Merkitse vain yksi soikio.

- Mindre än 10 000 euro per år
- 10 000–50 000 euro per år
- 50 000–100 000 euro per år
- Över 100 000 euro per år
- Jag vet inte eller vill inte säga.

Google ei ole luonut tai hyväksynyt tätä sisältöä.

Google Forms

Intervjufrågor för Respondent X

Kysymykset haastatteluun 16.2.:

1. Mitä hyötyä sähköisistä taloushallinto-ohjelmista on mielestäsi yksinyrittäjille?
2. Millaisille yksinyrittäjille suosittelisit sähköistä taloushallinto-ohjelmaa? (Riippuuko esim. toimialasta, liiketoiminnan suuruudesta...)
3. Sopivatko sähköiset taloushallinto-ohjelmat kaikkien yksinyrittäjien tarpeisiin? Jos eivät, millaisten yksinyrittäjien tarpeisiin ne eivät sovi?
4. Mitkä ovat yksinyrittäjälle hyvän taloushallinto-ohjelman ominaisuuksia? (Esim. mitä toimintoja taloushallinto-ohjelmassa on, käytettävyyteen liittyvät ominaisuudet...)
5. Mikä on haastateltavan työnkuva?

+ Muista mahdolliset lisäkysymykset!

Intervjufrågor för Respondent Y och Respondent Z

Kysymykset haastatteluihin 28.1. ja 29.1.:

1. **Pääkysymys:** Miten teidän tilitoimistossanne yksinyrittäjä ottaa käyttöön sähköisen taloushallintojärjestelmän vaihe vaiheelta?
 - Käytä tukena tarpeen vaatiessa tätä kaavaa: Yhteydenotto, alkupalaveri, sähköisen asiakasympäristön perustaminen, koulutus, aloitus. (Helanto;Kaisaniemi;Koskinen;Kuntola;& Siivola, 2013, ss. 58-59)

2. Haastateltavan työnkuva

+ Lisäkysymykset!

Hur tar en ensamföretagare i bruk ett digitalt ekonomistyrningssystem? En visuell representation av processen

		1. Marknadsföring	2. Inköpsbeslutet	3. Startmöte	4. Skapande av den digitala omgivningen	5. Utbildning	6. Ibruktagande	7. Pågående uppföljning och kundservice
Kunden (företagaren)	Det digitala ekonomistyrningssystemet marknadsförs till kunden. Alternativt tar kunden själv kontakt med bokföringsbyrån.	Kunden gör inköpsbeslutet och kontaktar bokföringsbyrån.	Kunden deltar i startmötet och ger grundinformation om sin företagsverksamhet samt berättar sina behov och önskemål.	(Inga åtgärder behövs från kundens sida.)	Kunden deltar i utbildningen.	Kunden tar i bruk det digitala ekonomistyrningssystemet.	Kunden använder det digitala ekonomistyrningssystemet och tar kontakt med sin ansvariga bokförare om det uppstår problem eller frågor.	
Bokföringsbyrån	Kundens intresse för digitala ekonomistyrningssystem väcks genom marknadsföring. Försäljningsteamets ansvar.	Bokföringsbyrån betjänar kunden och ordnar ett startmöte.	Kartläggning av kundens behov, önskemål, ekonomiska situation, verksamhetens storlek osv. Systemrelaterade ärenden är systemavdelningens ansvar.	Den digitala omgivningen skapas i enlighet med kundens behov och önskemål: t.ex. funktioner för fakturering och mottagande för fakturor öppnas, bankkontona kopplas till systemet osv. Systemavdelningens ansvar.	Systemavdelningen utbildar kunden i användning av det digitala ekonomistyrningssystemet et.	Bokföringsbyrån stöder kunden vid ibruktagandet.	En ansvarig bokförare följer upp hur kunden kommer i gång med det digitala ekonomistyrningssystemet samt svarar på kundens frågor. Kunden betjänas även på bokföringsbyråns webbsidor.	